

বঙালী বিহুৰ ওলগ

‘ঘৰে-পথাৰে’ৰ সমূহ পঢ়ুৱৈ, শুভাকাঙ্ক্ষী তথা লেখক-লেখিকালৈ বঙালী বিহুৰ ওলগ জনালোঁ। নতুন বছৰটিয়ে আপোনালোকলৈ সুখ-সমৃদ্ধি ও শান্তি কঢ়িয়াই আনক।

সম্পাদনা সমিতি

‘ঘৰে-পথাৰে’

সম্প্রসাৰণ শিক্ষা সঞ্চালকালয়
অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়, যোৰহাট

ঘৰে-পথাৰে

পষেকীয়া কৃষি পত্রিকা

অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়, যোৰহাট

এই সংখ্যাত আছে -

বিষয়	পৃষ্ঠা
□ কাপোৰত ব্যৱহৃত প্ৰাকৃতিক ..২	
□ গ্ৰীষ্মঋতুৰ সম্ভাৱ্য কীট-পতংগৰ ২	
□ আমাৰ একাষাৰ ৩	
□ মাহটোৰ কৃষিকৰ্ম ৩	
□ উদ্যান শস্য ৪	
□ জীৱাণুসাৰ ব্যৱহাৰ কৰোতে ..৪	

□ ৪৪ তম বছৰ □ ৮ম সংখ্যা □ ১৬ এপ্ৰিল ২০২৩ □ ১-১৫ বহাগ, ১৯৪৫ শক □ মূল্য-১.০০ টকা GHARE - PATHARE PMG - 19 of 2005 - 06

অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ ৫৫ তম প্রতিষ্ঠা দিৱস উদ্‌যাপন

যোৱা ১ এপ্ৰিল তাৰিখে অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ ৫৫তম প্রতিষ্ঠা দিৱস দিনজোৰা কাৰ্যসূচীৰে উদ্‌যাপন কৰা হয়। ৰাতিপুৱা বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পতাকা উত্তোলন আৰু স্মৃতি তৰ্পণ অনুষ্ঠানেৰে প্রতিষ্ঠা দিৱস অনুষ্ঠানৰ পাতনি মেলা হয়। পতাকা উত্তোলন কৰে উপাচার্য ড° বিদ্যুৎ চন্দন ডেকাই। বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পঞ্জীয়ক তপন গোহাঁইয়ে পৰিচালনা কৰা এক অনুষ্ঠানত উপাচার্য গৰাকীয়ে সাংস্কৃতিক শোভাযাত্ৰাৰ ফ্লেগ অফ কৰে। শোভাযাত্ৰাটোত অসমৰ বিভিন্ন জাতি-জনগোষ্ঠীৰ সাংস্কৃতিক কাৰ্যক্ৰম, দেশপ্ৰেমমূলক তথা কৃষিভিত্তিক বিভিন্ন প্ৰতিকী উপস্থাপিত হয়। এই শোভাযাত্ৰাত বিশ্ববিদ্যালয়ৰ সহস্ৰাধিক শিক্ষার্থী তথা গৱেষকে অংশগ্ৰহণ কৰে। প্রতিষ্ঠা দিৱস উপলক্ষে বিশ্ববিদ্যালয়ৰ ড° মাধৱ চন্দ্ৰ দাস সৌৰভণী প্ৰেক্ষাগৃহত উপাচার্য ড° বিদ্যুৎ চন্দন ডেকাৰ পৌৰহিত্যত আয়োজিত এখন সভাত আদৰ্শ ভাষণ প্ৰদান কৰি উপাচার্য গৰাকীয়ে কয় যে বিশ্ববিদ্যালয়ৰ ঐতিহ্য আৰু সম্ভাৱনা তথা

ভৱিষ্যতৰ পৰিকল্পনাৰ উদ্ভূতিৰে বক্তব্য আগবঢ়ায়। মুখ্য অতিথিকৰূপে অংশগ্ৰহণ কৰি সাহিত্য একাডেমিৰ সাধাৰণ পৰিষদৰ সদস্য তথা অসমীয়া ভাষা পৰামৰ্শদাতা বৰ্ডৰ সমন্বয়ক বিশিষ্ট চিন্তাবিদ দিগন্ত বিশ্ব শৰ্মাইকয় যে যুৱবহুৰ সৈতে যেনেদৰে বয়সৰ সম্পৰ্ক নাই তেনেদৰে বয়সৰ সৈতে যুৱবহুৰ সম্পৰ্কিত নহয়। নিৰন্তৰভাৱে আগবাঢ়ি যোৱাটোৱেই যুৱবহুৰ মূল লক্ষ্য। আগবাঢ়ি যোৱাটো বন্ধ কৰা মানেই পাছলৈ যোৱা। সেয়ে আগবাঢ়ি যোৱাৰ সামৰ্থই মূল। বিশিষ্ট চিন্তাবিদ গৰাকীয়ে লগতে কয় যে নিৰন্তৰ অগ্ৰগতি লাভ কৰাৰ বাবে ৰৈ দিলে নহ’ব। আগবঢ়াৰ সামৰ্থতাৰ ওপৰতে নিৰ্ভৰশীল আঙুৱাই যোৱাৰ প্ৰয়াস। কৃতকাৰ্যতাৰ কোনো স্থায়ী অৰ্থ নাই। গতিকে অধিক যথোচিতভাৱে সামৰ্থ

ব্যৱহাৰৰ ওপৰতে থাকে কৃতকাৰ্যতাৰ মাপকাঠি। সহকাৰী অধ্যাপিকা ড° প্ৰিয়দৰ্শিনী ভঁৰালীয়ে আঁত ধৰা প্ৰাইজ মানি প্ৰদান কৰা হয়। বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পঞ্জীয়ক তপন কুমাৰ গোহাঁইয়ে শলাগ জ্ঞাপন কৰা সভাখনত

সাংসদ কামাখ্যা প্ৰসাদ তাছা, বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পৰিচালনা সভাৰ সদস্য বৰ্ণালী শইকীয়া বৰাই অংশগ্ৰহণ কৰে। অনুষ্ঠানত বিশ্ববিদ্যালয়ৰ কৃষি গৱেষণা সঞ্চালক ড° অশোক ভট্টাচাৰ্য, কৃষি বিজ্ঞানগুৰু ড° জয়ন্ত ডেকা, সামূহিক বিজ্ঞান মহাবিদ্যালয়ৰ বিজ্ঞানগুৰু ড° মামণি দাস, সম্প্রসাৰণ শিক্ষা সঞ্চালক ড° প্ৰসন্ন কুমাৰ পাঠক, স্নাতকোত্তৰ শিক্ষা সঞ্চালক ড° অনুপ কুমাৰ দাস, উত্তৰ-পূব কৃষি প্ৰযুক্তিবিদ্যা কেন্দ্ৰৰ সঞ্চালক ড° বিদ্যুৎ শৰ্মা, ছাত্ৰ কল্যাণ সঞ্চালক ড° ৰাণা প্ৰতাপ ভূঞা, মুখ্য গ্ৰন্থাগাৰিক ড° চন্দন হাজৰিকা, সহযোগী কৃষি গৱেষণা সঞ্চালক ড° মুণাল শইকীয়া, সহযোগী সম্প্রসাৰণ শিক্ষা সঞ্চালক (প্ৰকাশন) ড° ৰণজিৎ কুমাৰ সাউদৰ লগতে বিশ্ববিদ্যালয়ৰ অধ্যাপক, গৱেষক আৰু কৰ্মচাৰীসকলে অংশ গ্ৰহণ কৰে। সন্ধিয়া বিশ্ববিদ্যালয়ৰ প্ৰশাসনীয় ভৱনকে ধৰি মূল ভৱনসমূহ আলোকিত কৰাৰ পাছতে বিশ্ববিদ্যালয়ৰ প্ৰেক্ষাগৃহত আয়োজিত সাংস্কৃতিক অনুষ্ঠানেৰে কাৰ্যসূচীৰ সমাপ্ত হয়।

অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ ৫৫ তম প্রতিষ্ঠা দিৱস অনুষ্ঠানৰ মঞ্চত উপবিষ্ট বাওঁফালৰ পৰা ক্ৰমে ৰাজ্যসভাৰ সাংসদ কামাখ্যা প্ৰসাদ তাছা, অসম সাহিত্য সভাৰ প্ৰাক্তন উপ-সভানেত্ৰী মুণালিনী দেৱী, উপাচার্য ড° বিদ্যুৎ চন্দন ডেকা, সাহিত্য একাডেমিৰ সাধাৰণ পৰিষদৰ সদস্য তথা অসমীয়া ভাষা পৰামৰ্শদাতা বৰ্ডৰ সমন্বয়ক দিগন্ত বিশ্ব শৰ্মা আৰু পঞ্জীয়ক তপন গোহাঁইক দেখা গৈছে

অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ মুক্ত আৰু দূৰ শিক্ষা পাঠ্যক্ৰমৰ কাঠফুলা উৎপাদন প্ৰযুক্তিৰ হৃদয়কালীন প্ৰশিক্ষণৰ সামৰণি

অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ মুক্ত আৰু দূৰ শিক্ষা সঞ্চালকালয়ৰ জৰিয়তে আৰম্ভ কৰা “কাঠফুলা উৎপাদন প্ৰযুক্তিৰ”ৰ এমাহজোৰা হৃদয়কালীন প্ৰশিক্ষণৰ আজি সামৰণি পৰে। অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ যোৰহাটস্থিত মূল চৌহদত অনুষ্ঠিত প্ৰশিক্ষণৰ সামৰণিত শস্যৰোগ বিজ্ঞান বিভাগৰ সভাপতি হৈ আয়োজিত এক বিশেষ অনুষ্ঠানত অসমৰ বিভিন্ন প্ৰান্তৰ পৰা প্ৰশিক্ষণত অংশগ্ৰহণ কৰা ২৪ গৰাকী প্ৰশিক্ষার্থীক প্ৰমাণ পত্ৰ প্ৰদান কৰা হয়। মুক্ত আৰু দূৰ শিক্ষাৰ সঞ্চালক ড° ৰমণীকান্ত ঠাকুৰীয়েই আদৰ্শ ভাষণ প্ৰদান কৰা অনুষ্ঠানত অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ কৃষি গৱেষণা সঞ্চালক ড° অশোক ভট্টাচাৰ্যই বক্তব্য আগবঢ়াই বৰ্তমান সময়ত কাঠফুলাৰ জনপ্ৰিয়তা আৰু অসমত ইয়াৰ

সম্ভাৱনা আৰু ভৱিষ্যতৰ বিষয়ে উল্লেখ কৰি ৰুচিসম্মতভাৱে নিজকে প্ৰতিষ্ঠা কৰাৰ বাবে কাঠফুলাৰ ব্যৱসায় অন্যতম হ’ব পাৰে বুলি উল্লেখ কৰে। কৃষি বিজ্ঞান গুৰু ড° জয়ন্ত ডেকাই প্ৰশিক্ষার্থীসকলে এই প্ৰশিক্ষণৰ পৰা দক্ষতা বিকাশৰ বাবে যথেষ্ট জ্ঞান আহৰণ কৰিব পাৰিব বুলি আশা ব্যক্ত কৰি কয় যে কৃষি আৰু আনুসংগিক বিষয় এতিয়া জীৱিকাৰ পৰা ব্যৱসায়লৈ ৰূপান্তৰ হৈছে। নতুন চিন্তাৰে বজাৰ দখলৰ চেষ্টাৰে বজাৰত দক্ষতা দেখুৱাব লাগিব। জ্ঞানৰ

লগতে দক্ষতা অৰ্জন কৰিব লাগিব। পাঠ্যক্ৰমৰ সমন্বয়ক ড° সুপ্ৰিয়া শৰ্মাই আঁত ধৰা অনুষ্ঠানটোত শস্যৰোগ বিজ্ঞান বিভাগৰ মুৰব্বী অধ্যাপক ড° পলাশ দেৱনাথে পাঠ্যক্ৰমৰ বিষয়ে মত ব্যক্ত কৰে। স্নাতকোত্তৰ শিক্ষা সঞ্চালক ড° অনুপ কুমাৰ দাস আৰু সহযোগী সম্প্রসাৰণ শিক্ষা সঞ্চালক ড° ৰঞ্জিত কুমাৰ সাউদে ভাষণ

অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ত বেকাৰী বিক্ৰয় কাউণ্টাৰ মুকলি

অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ সামূহিক বিজ্ঞান মহাবিদ্যালয়ৰ খাদ্য বিজ্ঞান আৰু পুষ্টি বিভাগে যোৱা ২৬ মাৰ্চ তাৰিখে অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ যোৰহাট চৌহদত বেকাৰী উৎপাদন ইউনিটৰ পুঁজিৰ অধীনত এটা ক্ৰিয়াক্ষ (বিক্ৰয় কাউণ্টাৰ) মুকলি কৰে বিশ্ববিদ্যালয়ৰ উপাচার্য ড° বিদ্যুৎ চন্দন ডেকাই। অনুষ্ঠানত বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পঞ্জীয়ক তপন কুমাৰ গোহাঁই, কৃষি গৱেষণা সঞ্চালক ড° অশোক ভট্টাচাৰ্য, কৃষি বিজ্ঞানগুৰু

ড° জয়ন্ত ডেকা, সামূহিক বিজ্ঞানগুৰু ড° মামণি দাস, সামূহিক বিজ্ঞান মহাবিদ্যালয়ৰ খাদ্য আৰু পৰিপুষ্টি বিভাগৰ মুৰব্বী ড° মৃদুলা শইকীয়া বৰুৱাৰ লগতে

কাপোৰত ব্যৱহৃত প্ৰাকৃতিক ৰঙৰ উৎস

প্ৰাচীন কালৰে পৰা প্ৰাকৃতিক ৰং কাপোৰৰ সৌন্দৰ্যবদ্ধক হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰি আহিছে। প্ৰাকৃতিক ৰং সমূহ মূলতে উদ্ভিদ, প্ৰাণী আৰু খনিজ পদাৰ্থৰ পৰা নিষ্কাশিত কৰিব পৰা যায়। প্ৰাকৃতিক ৰং সাধাৰণতে প্ৰাক-ঐতিহাসিক সময়ৰ পৰা খাদ্যত চাব্লেট আৰু চামৰাৰ বাহিৰেও প্ৰাকৃতিক অঁহ যেনে উণ, ৰেচম আৰু কপাহত ব্যৱহাৰৰ বাবে জনাজাত। শেহতীয়াকৈ, বাণিজ্যিক উদ্যোগ আৰু বস্ত্ৰ ৰপ্তানি বিভাগে বিভিন্ন বস্ত্ৰত ৰং আৰু মুদ্ৰণৰ বাবে প্ৰাকৃতিক ৰং প্ৰয়োগৰ ওপৰত পুনৰ বিবেচনা কৰিবলৈ আৰম্ভ কৰিছে। ইয়াৰ মূলতে সংশ্লেষিত ৰঙৰ তুলনাত প্ৰাকৃতিক ৰং অতি আকৰ্ষণীয়, অস্বাভাৱিক আৰু যথেষ্ট আৰামদায়ক হয়। আনহাতে সংশ্লেষিত ৰঙে কেতিয়াবা ছালৰ এলাৰ্জি আৰু মানৱ শৰীৰত অন্যান্য ক্ষতিসাধন কৰা মূলতে সংশ্লেষণৰ সময়ত ব্যৱহৃত হোৱা বিভিন্ন বিষাক্ত ৰাসায়নিক পদাৰ্থ। প্ৰাকৃতিক ৰঙৰ বেছিভাগ ৰঙে হৈছে পাচলি মূলৰ ৰং যিবোৰ সাধাৰণতে বিভিন্ন উদ্ভিদৰ উৎসৰ পৰা আহৰণ কৰা যেনে- শিপা, বাকলি, গুটি, কাণ্ড, ফল, ফুল, পাত ইত্যাদি।

প্ৰাকৃতিক ৰঙৰ বিভিন্ন উৎস সমূহ তলত উল্লেখ কৰা হ'ল-

পিয়াঁজ : পিয়াঁজৰ বাকলি ৰঙৰ উৎস হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰা হয়। ইয়াৰ পৰা আহৰণ কৰা ৰং সাধাৰণতে কমলা,

হালধীয়া, মুগা আৰু মামৰ ৰঙৰ সদৃশ আৰু এই ৰঙে সামগ্ৰীক কোনো ধৰণৰ গোধন প্ৰদান নকৰে।

নাৰ্জিফুল : এইবিধ অতিকৈ সহজলভ্য প্ৰাকৃতিক ৰঙৰ উৎস। সাধাৰণতে ফুলৰ পাহিখিনি ভালদৰে শুকোৱাই ইয়াৰ ৰং নিষ্কাশণ কৰা হয়। এই ৰং সাধাৰণতে হালধীয়া আৰু পাতল মুগা বৰণীয়া হয়। এই ৰং ৰেচম আৰু উণ জাতীয় কাপোৰৰ বাবে উন্নত।

অৰ্জুন গছ : এই গছ ঔষধি গুণ সম্পন্ন হোৱাৰ উপৰিও ইয়াৰ বাকলিৰ পৰা ৰং নিষ্কাশণ কৰিব পৰা যায়। এই ৰং সাধাৰণতে গাঢ়-মুগা আৰু মটীয়া ক'লা ৰঙৰ সদৃশ।

ভেঁহ : সাধাৰণতে ভেঁহ গছৰ বাকলি পৰা প্ৰাকৃতিক ৰং নিষ্কাশণ কৰা হয়। ইয়াৰ পৰা বিভিন্ন গ্ৰাহতাৰ মুগা ৰং আহৰণ কৰিব পৰা যায়। এই ৰং সাধাৰণতে ৰেচম জাতীয় কাপোৰৰ বাবে উন্নত।

ফাকুগুটি : ইয়াৰ বীজ ৰং আহৰণ উৎস হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰা হয়। এই ৰং কেৰটিনইডযুক্ত আৰু ইয়াৰ ৰং সোণালী হালধীয়া হয়।

বহঁতগছ : বহঁত গছৰ ছাল ভালদৰে শুকুৱাই লৈ তাৰ পৰা ৰং নিষ্কাশণ কৰিব পৰা যায় আৰু ইয়াৰ ৰং সচৰাচৰ মটীয়া হয়।

শেৱালী ফুল : সতেজ শেৱালী ফুল ৰ'দত শুকুৱাই লৈ তাৰ পৰা ৰং নিষ্কাশণ কৰিব পৰা যায়। এই ৰং সাধাৰণতে

উজ্বল সোণালী হালধীয়া হয়। এই ৰং ৰেচম আৰু উণ জাতীয় কাপোৰৰ বাবে উন্নত।

বিশল্যকৰণী : বিশল্যকৰণী গছৰ পাত শুকুৱাই লৈ তাৰ পৰা ৰং আহৰণ কৰা হয়।

তিত্ৰাফুল : এই গছৰ ফুল ঔষধি গুণ হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰা উপৰিও এই ফুলৰ পৰা ৰং আহৰণ কৰিব পৰা যায়।

ধতুঁৰা গছ : এই গছৰ পাত প্ৰাকৃতিক ৰঙৰ উৎস হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰা হয়। ধতুঁৰা গছৰ পাতৰ পৰা নিষ্কাশিত কৰা ৰং সচৰাচৰ সেউজীয়া হয়।

নুনী গছ : নুনী গছৰ পাত ঔষধি গুণ হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰা উপৰিও এই গছৰ বাকলিৰ পৰা ৰং নিষ্কাশণ কৰিব পৰা যায়। ইয়াৰ পৰা নিষ্কাশিত ৰং পাতল ক্ৰীম বৰণৰ।

কৰ্দৈ গছ : কৰ্দৈ গছৰ বাকলি প্ৰাকৃতিক ৰঙৰ উৎস হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

টেপৰ টেঙা : টেপৰ টেঙা গছৰ বাকলি ভালদৰে শুকুৱাই লৈ ইয়াৰ পৰা ৰং আহৰণ কৰিব পৰা যায়। এই ৰং সচৰাচৰ গাঢ় মটীয়া বৰণৰ।

মদাৰ : মদাৰ গছৰ ফুল প্ৰাকৃতিক ৰঙৰ উৎস হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰা হয়। এই ৰং সাধাৰণতে হালধীয়া বৰণৰ।

চাহ গছৰ পাত : চাহৰ গুৰি আৰু পাত দুয়োটাৰ পৰা ৰং নিষ্কাশণ কৰিব পৰা যায়। ই সাধাৰণতে বিভিন্ন ধৰণৰ মুগা ৰং প্ৰস্তুত কৰে।

কৃষ্ণচূড়া : এই গছৰ ফুল প্ৰাকৃতিক ৰঙৰ উৎস হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰি। ৰং নিষ্কাশণৰ বাবে এই ফুল ভালদৰে শুকুৱাই ল'ব লাগে।

ডালিম : ডালিম ফল হিচাপে খোৱা পাছত ইয়াৰ বাকলি বাৰ ৰঙৰ উৎস হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰা হয়। এই ৰং সাধাৰণতে পাতল হালধীয়া আৰু থাকী বৰণৰ হয়।

কফি : কফি গছৰ পাত প্ৰাকৃতিক ৰঙৰ উৎস হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰিব পৰা যায়। এই ৰং গাঢ়মটীয়া বৰণৰ।

আমগছ : আম গছৰ বাকলি আৰু পাত দুয়োটাৰ পৰা ৰং নিষ্কাশণ কৰিব পৰা যায়। ৰং নিষ্কাশণ কৰিব বাবে আম গছৰ পাত আৰু বাকলি ভালদৰে শুকোৱাই ল'ব লাগে। এই ৰং সাধাৰণতে পাতল হালধীয়া বৰণৰ হয়।

হালধি : হালধি সাধাৰণতে ভাৰতীয় কেশৰ বুলি জনা যায়। বন্ধন মছলা হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰাৰ উপৰিও ইয়াক প্ৰাকৃতিক ৰঙৰ উৎস হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰি।

জেতুকা : সতেজ জেতুকা গছৰ পাত আৰু ইয়াক শুকোৱাইও ৰং নিষ্কাশণ কৰিব পৰা যায়। ইয়াৰ ৰং সাধাৰণতে পাতল কমলা বৰণৰ হয়।

অনাগত দিনবোৰত প্ৰাকৃতিক ৰঙৰ সঠিক গুণাগুণ আৰু প্ৰমাণ- প্ৰত্ন নিয়মাৱলী স্থাপনেৰে নিশ্চিতভাৱে প্ৰাকৃতিক ৰং ব্যৱহাৰ কৰি বস্ত্ৰৰ ওপৰত গ্ৰাহকৰ আস্থা উন্নত কৰাৰ লগতে উৎপাদক আৰু ব্যৱহাৰকাৰী দুয়োকে লাভান্বিত কৰিব।

প্ৰাকৃতিক ৰঙৰ উপকাৰিতাসমূহ :

১. নিম্নতম পৰিবেশিক প্ৰভাৱ
২. নৰীকৰণ যোগ্য।
৩. প্ৰাকৃতিক ৰং সাধাৰণতে পোক-পতঙ্গ প্ৰতিৰোধী।

৪. প্ৰাকৃতিক ৰঙৰ পৰা আহৰণ কৰা ৰং সাধাৰণতে দুৰ্লভ।

ৰং কৰাৰ কাৰ্য প্ৰণালী :

১. **ৰং নিষ্কাশণ :**
পোন প্ৰথমে ৰঙৰ উৎসবোৰত থকা ৰঙৰ উপাদানটো নিষ্কাশণ কৰাৰ প্ৰয়োজন। সাধাৰণতে ৰং তিনিটা মাধ্যমৰ দ্বাৰা কৰা হয়। সেইবোৰ হ'ল- জলীয় নিষ্কাশণ পদ্ধতি, ক্ষাৰকীয় আৰু এচিডৰ মাধ্যমত। সচৰাচৰ জলীয় নিষ্কাশণ অৰ্থাৎ নিষ্কাশণৰ বাবে পানী ব্যৱহাৰ কৰা পদ্ধতি সহজলভ্য।

২. **ৰং কৰাৰ আগতে কাপোৰৰ প্ৰস্তুতি :**

ৰং কৰাৰ আগতে কাপোৰত থকা আঠাজাতীয় পদাৰ্থ আৰু অলাগতীয়াল পদাৰ্থবোৰ আঁতৰাই ল'ব লাগে। তাৰ বাবে ০.৫% কাপোৰ খোৱা চ'ডাৰ দ্ৰৱণত ৩০ মিনিটৰ বাবে ৬০°C ছেণ্ট্ৰেঃ উষ্ণতাত কাপোৰখন সিজাব লাগে। কাপোৰ আৰু দ্ৰৱণ অনুপাত ১:৫০ লৈ ৩০ মিনিটৰ পাছত কাপোৰখন উলিয়াই চাফা পানীৰে ভালদৰে ধুই শুকোৱাৰ লাগে।

৩. **কাপোৰত ৰঙৰ প্ৰয়োগ :**

ৰং কৰিব লগা কাপোৰ নিৰ্ধাৰিত মানত ওজন কৰি ল'ব লাগিব। তাৰ পাছত নিষ্কাশিত ৰং খিনি ১ঃ৩০

(৪ পৃষ্ঠাৰ ৫ কলমত চাওক)

গ্ৰীষ্ম ঋতুৰ সম্ভাৱ্য কীট-পতংগৰ ব্যৱস্থাপনা

◆ বৰষুণ অহাৰ লগে লগে ঘৰ বা উঁৰালত এন্দুৰ-নিগনি সোমাব নোৱাৰাৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগে। উঁৰাল ঘৰৰ চৌপাশ আৰু মজিয়াখন পৰিষ্কাৰ কৰি ৰাখিব লাগে। অপ্ৰয়োজনীয় বস্ত্ৰ ঘৰৰ চাৰিওফালে আৰু উঁৰালৰ মজিয়াত ৰাখিব নালাগে। গছ-গছনিৰ বাঢ়ি অহা ডাল, ঘৰ বা উঁৰালত লাগিবলৈ দিব নালাগে। ডুলি বা ধানৰ বস্ত্ৰা খোৱা চাহ বা পাতত আৰু উঁৰাল ঘৰৰ খুঁটাত এলুমিনিয়াম চিটেৰে (৩০ চেঃমিঃ বহল) তৈয়াৰী “বেটগাৰ্ড”ৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগে।

◆ পথাৰৰ শস্য চপোৱাৰ পিছত শস্য ৰাখিবৰ বাবে উত্তম উঁৰালৰ ব্যৱস্থাই সকলোতকৈ মনোযোগ দিবলগীয়া বিষয়। পোক-পতংগ, এন্দুৰ আৰু ভেঁকুৰে উঁৰালৰ একবৃজন পৰিমাণৰ শস্য ধ্বংস কৰে। উদ্ভ-পূৰ্বাঞ্চলৰ বতৰৰ অধিক আৰ্দ্ৰতাই উঁৰালৰ অধিকাংশ পোক-পতংগ আৰু ভেঁকুৰৰ বৃদ্ধিত অধিহাণা যোগায়। উঁৰালত ব্ৰেকিড (ফুটি) পোকে মণ্ডমাহ প্ৰমুখ্যে মাহজাতীয় শস্যৰ সকলোতকৈ অধিক ক্ষতিসাধন কৰে। ব্ৰেকিড পোকৰ প্ৰাৰম্ভিক আক্ৰমণৰ সূচনা

পথাৰতে হয়। পথাৰত ইহতে মাহজাতীয় শস্যৰ পূৰ্বৰেই হেঁত কণী পাৰে। কণী ফুটি ওলোৱা পলুৱে গুটিৰ ভিতৰত প্ৰবেশ কৰি গুটিৰ ভিতৰৰ অংশখিনি খাই নোহোৱা কৰি পেলায়। চপোৱা শস্যৰ লগতে ব্ৰেকিডৰ কণী, পলু, লেটা বা পূৰ্ণাংগ পোক উঁৰাললৈ আহি ইহঁতৰ জীৱনচক্ৰ সম্পূৰ্ণ কৰি উঁৰালৰ শস্যৰ অনিষ্ট সাধন কৰে। অসমকে ধৰি উদ্ভ-পূৰ্বাঞ্চলৰ ৰাজ্যকেইখনৰ জলবায়ুত থকা অধিক জলীয় বাষ্পৰ কাৰণে শস্যৰ আৰ্দ্ৰতা সদায়ে দহ শতাংশতকৈ বেছি থাকে। ইয়াৰ কাৰণে উঁৰালত ব্ৰেকিড প্ৰমুখ্যে পোক-পতংগ আদিৰ বংশবৃদ্ধি দ্ৰুতগতিত হয়। ফলস্বৰূপে শস্যৰ পৰিমাণগত আৰু গুণগত মানৰ হ্রাস হয়। মাহজাতীয় শস্য খোৱা পৰম্পৰাগত আধাৰসমূহত, ৰ'দত ভালদৰে শুকাই থোৱা শস্যইও সহজে পৰিবেশৰ পৰা জলীয় ভাপ শোষণ কৰি ল'ব পাৰে। ফলত শুকুৱাই লৈ আৰ্দ্ৰতা দহ শতাংশৰ তললৈ নমাই ল'লেও লাহে লাহে পৰিবেশৰ পৰা আহৰিত জলীয় ভাপৰ কাৰণে এনেধৰণৰ আধাৰত ৰখা শস্যৰ আৰ্দ্ৰতা কিছুদিনৰ পাছত ১২-১৪

শতাংশ হৈ পৰে। পোক-পতংগই এনে ধৰণৰ আৰ্দ্ৰতায়ুক্ত শস্য সহজে আক্ৰমণ কৰে। উঁৰালৰ পোক-পতংগৰ আক্ৰমণ হ্রাস কৰিবলৈ বজাৰত উ পলদ্ধ কীটনাশকৰ প্ৰয়োগে উপভোক্তাৰ স্বাস্থ্যৰ গুৰতৰ ক্ষতি সাধিব পাৰে। এইকাৰণে মাহ জাতীয় শস্য সংৰক্ষণ কৰিলে স্বাস্থ্যৰ প্ৰতি ভাবুকিৰ সৃষ্টি নকৰা দ্ৰব্যৰ প্ৰয়োগহে বাঞ্ছনীয়। মাহজাতীয় শস্য সংৰক্ষণ কৰিবলৈ হ'লে শস্যখিনি ভালদৰে ৰ'দাই লৈ মৰাপাট বা তেনেধৰণৰ বস্ত্ৰাৰ ভিতৰভাগত পলিথিনৰ আস্তৰণ দি ৰ'দাই লোৱা শস্যখিনিৰ প্ৰতি কেজিত ৩ গ্ৰাম পৰিমাণত জালুকৰ গুৰি ভালদৰে মিহলাই বস্ত্ৰাত ভৰাই ৰাখিলে ব্ৰেকিডৰ আক্ৰমণৰ পৰা বহুখিনি সকাহ পোৱা যায়।

◆ বৰষুণ অহাৰ পাছত চাহ-গছত নতুন কলি ওলাবলৈ আৰম্ভ কৰে ইয়াৰ লগে লগে চাহ-গছত ৰঙা চাঁহি, হেল পৈলিচ, মূৰাপোক, চগা ওকনি আদিৰ প্ৰাদুৰ্ভাৱ পৰিলক্ষিত হয়। ৰঙা চাঁহীপোকৰ আক্ৰমণৰ পৰা প্ৰতিকাৰকপে, প্ৰপাৰজাইট ৫৭ ই.চি. দৰৱৰ ১ চাহচামুচ প্ৰতি

পাঁচলিটাৰ পানীত মিহলাই আবেলিৰ সময়ত চটিয়াব লাগে। আন কেইবিধ পোকৰ বাবে স্পাইৰিমেছিফেন ২২.৯০ এচ.চি. দৰৱৰ এক চাহ চামুচ দহলিটাৰ পানীত মিহলাই প্ৰয়োগ কৰক। যদি একেডৰা মাটিত সকলোধৰণৰ পোকৰ মিশ্ৰ আক্ৰমণ পৰিলক্ষিত হয় তেন্তে ফেনাজাকুইন ১০ ই.চি. নামৰ ৰাসায়নিক কীটনাশক ১ চাহচামুচ প্ৰতি পাঁচলিটাৰ পানীত মিহলাই গছৰ পাতত চটিয়াব লাগে।

◆ লাওজাতীয় শস্যত বৰলীয়া পোকৰ আক্ৰমণ দেখা যাব পাৰে। বৰলীয়া পোকৰ গাভিনী মাই কীজনীয়ে লাওজাতীয় ফলত ডিম্ব প্ৰসৰ কৰে আৰু ইয়াৰ পূৰ্ণাংগবোৰে ফলৰ ৰস, ফুলৰ নিৰ্যাস, চৰাইৰ বিষ্ঠা আদিক খাদ্যৰূপে গ্ৰহণ কৰি খেতিৰ কাষত থকা বিভিন্ন অপতৃণবোৰত আশ্ৰয় লয়। গতিকে অপতৃণসমূহ নিৰাই পৰিষ্কাৰ কৰি ৰখা অতি প্ৰয়োজনীয়। হেদালিৰ কাষত ফেৰমন ফান্দ (কিউ লিউৰ বা মিথাইল ইউগিনলযুক্ত) স্থাপন কৰি সুফল পাব পাৰি। ইয়াৰ বাবে প্ৰতিবিধা মাটিত ৫ টাকৈ ফান্দ ব্যৱহাৰ কৰক। বৰলীয়া পোকৰ আক্ৰমণৰ বাবে গেলি যোৱা

ফলসমূহ চিঙি দুৰলৈ নি ধ্বংস কৰা প্ৰয়োজন, কিয়নো হেদালিৰ তলত এইবোৰ মাটিত সৰি পৰিলে, ইয়াৰ পৰা পলু ওলাই মাটিৰ তলত লেটা হৈ আকৌ লেটাৰ পৰা বৰলীয়া পোকৰ পূৰ্ণাংগ ওলাই আহি লাওজাতীয় শস্যৰ ফলত কণী পাৰিব। এইদৰে জীৱনচক্ৰ আঁপুৰাই গৈ গৈ পাচলিৰ বহু অনিষ্ট কৰিব।

◆ বৰ্তমান মৌমাখিৰ ঋতুআৰম্ভৰ সময়, সেই বাবে এই সময়ত মৌমাখিৰ বংশবৃদ্ধিৰ প্ৰবণতা দেখা দিয়ে আৰু সৰল মৌবাহে জাক উৰুৱাই। এই জাক উৰুওৱা ৰোধ কৰিবলৈ সৰল মৌবাহৰ বিভাজন কৰিব লাগে নাইবা ৰাণীমৌ কোষসমূহ, মৌজোল আহৰণ কৰিবলৈ ভাঙি দিব লাগে। আম-লিচু-নেমু আদি ফল-মূল জাতীয় শস্যৰ ফুল ফুলাৰ সময়ত প্ৰতি হেক্টৰ ফলৰ বাগিচাত ৫ বাহ থলুৱা সঁচৰ অথবা ২ বাহ পশ্চিমীয়া সঁচৰ মৌবাহ স্থাপন কৰি উৎপাদন বৃদ্ধি কৰিব পৰা যায়।

(অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পতংগতত্ত্ব বিভাগৰ বিভিন্নজন বিশেষজ্ঞই এই কৃষি বিষয়ক দিহা-পৰামৰ্শ সমূহ আগবঢ়াইছিল)

ড° ৰুদ্ৰ নাৰায়ণ বৰকাকতি

আমাৰ একাষাৰ

ধাননি পথাৰত কীট-পতংগ নিয়ন্ত্ৰণৰ থলুৱা প্ৰযুক্তি কৌশল

সেউজ বিপ্লৱে কৃষি জগতখনৰ লগতে আমাৰ জীৱনলৈও বহুত পৰিবৰ্তন আনিছে। বৰ্তমান খেতিয়কসকলে থলুৱা কৃষি প্ৰযুক্তিৰ সলনি অধিক উৎপাদনৰ বাবে আধুনিক কৃষি পদ্ধতি অৱলম্বন কৰিবলৈ ধৰিছে। কৃষকসকলে থলুৱা সঁচৰ খেতি কৰা সময়ত যিবিলাক পোক বা বেমাৰে অনিষ্ট কৰা নাছিল, আধুনিক কৃষি পদ্ধতি অৱলম্বন কৰাৰ পিছত সেইবিলাকৰ প্ৰকোপ বাঢ়ি গৈছে। জলবায়ু সলনি নাইবা প্ৰাকৃতিক নিয়ন্ত্ৰকবিলাক কমি অহাৰ বাবেও শস্যৰ পথাৰত অপকাৰী কীট-পতংগ বা বেমাৰৰ প্ৰকোপ বৃদ্ধি পাইছে। বহুক্ষেত্ৰত দেখা যায় যে কীট নিয়ন্ত্ৰণৰ নামত কেতিয়াবা অপ্রয়োজনীয়ভাৱে ৰাসায়নিক দ্ৰব্যসমূহ প্ৰয়োগ কৰাৰ বাবে মানৱ দেহত বিষক্ৰিয়া হোৱাৰ উপৰিও কীট-পতংগসমূহ ৰাসায়নিক দ্ৰব্যৰ প্ৰতিৰোধী হৈ উঠে। ফলস্বৰূপে কেইবাবছৰৰ পিছত এইবিলাক নিয়ন্ত্ৰণ কৰাতো কঠিন হৈ পৰে। গতিকে যিমানদূৰ সম্ভৱ আমি কীট-পতংগ নিয়ন্ত্ৰণৰ বাবে ৰাসায়নিক দ্ৰব্যৰ পৰিৱৰ্তে থলুৱা কৃষি প্ৰযুক্তি অৱলম্বন কৰাতো প্ৰয়োজন।

অসমৰ কৃষিভূমি বিভিন্ন শস্য উৎপাদন কৰাৰ বাবে উপযোগী যদিও ধানেই হ'ল অসমত উৎপাদিত ঘাই খাদ্যশস্য। ধানখেতিত দেখা দিয়া বিভিন্ন পোক-পৰুৱাক বাধা দিবলৈ আমাৰ কৃষক ৰাইজে নিজৰ নিজৰ অভিজ্ঞতাৰ ভিত্তিত পৰম্পৰাগতভাৱে পথাৰত বিভিন্ন ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰি আহিছে। প্ৰকৃতি আৰু পৰিবেশৰ পৰা নিজস্ব অভিজ্ঞতাৰে আহৰণ কৰা এনেবোৰ কৌশলৰ আঁৰত বৈজ্ঞানিক সত্য নিহিত হৈ আছে। বছৰৰ পাছত বছৰ ধৰি কৃষক ৰাইজে আহৰণ কৰা তেনেবোৰ কৃষি কৌশলক থলুৱা প্ৰযুক্তি কৌশল হিচাবে স্বীকৃতি দিছে। এনেবোৰ কৃষি কৌশল প্ৰাকৃতিক। এনে কৌশলসমূহ প্ৰদূষণমুক্ত হোৱাৰ উপৰি কম খৰচী আৰু স্থানীয়ভাৱে উপলব্ধ। ধাননি পথাৰত পোক-পৰুৱা, বেমাৰ-আজাৰৰ উপদ্ৰৱক বাধা দিবলৈ আমাৰ কৃষক ৰাইজে পৰম্পৰাগতভাৱে ব্যৱহাৰ কৰি অহা কিছুমান থলুৱা প্ৰযুক্তি কৌশল তলত উল্লেখ কৰা হৈছে -

- ১) কঠীয়াৰ আগলি অংশত ধানখেতিৰ অনিষ্টকাৰী বিভিন্ন পোক-পৰুৱাই কণী পাৰে। সেয়েহে কঠীয়া ৰোৱাৰ আগেয়ে কঠীয়াৰ আগলি অংশ কাঁচিৰে কাটি বা হাতেৰে চিঙি দিলে ইয়াত থকা বিভিন্ন পোক-পৰুৱাৰ কণী আদি ধ্বংস হয়। ফলত পাছত মূল পথাৰত খেতিডৰাত পোক-পৰুৱাৰ প্ৰাদুৰ্ভাৱ বহুখিনি কম।
- ২) এক কিঃগ্ৰাঃ মহানিমৰ পাত, এক কিঃগ্ৰাঃ কেঁচা জলকীয়া, আধা কিঃগ্ৰাঃ আদা আৰু আধা কিঃগ্ৰাঃ নহৰু খেতেলি ১০ লিটাৰ পানীত মিহলাই উতলাব লাগে। এই পৰিমাণৰ মিশ্ৰণটো উতলাই থাকি ৫ লিটাৰলৈকে কমাব লাগে। ঠাণ্ডা হোৱাৰ পাছত এই মিশ্ৰণৰ সৈতে ১৫ লিটাৰ গো-মূত্ৰ মিহলাই মিশ্ৰণটো আধা ঘণ্টা সময়ধৰি লৰাই চেকি ল'ব লাগে। এনেদৰে প্ৰস্তুত কৰা এই জৈৱিক কীটনাশক দ্ৰব্যবিধৰ এক লিটাৰ দ্ৰব্য ২০ লিটাৰ পানীত মিহলাই তৈয়াৰ কৰা মিশ্ৰণ ধানখেতিত স্প্ৰে কৰি শূৰপোককে ধৰি বিভিন্ন পোক-পৰুৱাৰ আক্ৰমণ নিয়ন্ত্ৰণ কৰিব পাৰি। এবিধা মাটিৰ বাবে এনেদৰে প্ৰস্তুত কৰা মিশ্ৰণ ৬০ লিটাৰৰ প্ৰয়োজন হয়। শূৰপোকৰ আক্ৰমণ হৈ থকা পথাৰত একেৰাহে দুদিনত দুটা স্প্ৰে কৰা উচিত। শূৰপোকে আশ্ৰয় লৈ থকা বিভিন্ন স্থান যেনে- পথাৰৰ আলি আৰু কাষৰ ঘাঁহ-বনবোৰতো এই জৈৱিক কীটনাশকবিধ স্প্ৰে কৰা উচিত। এই জৈৱিক দ্ৰব্যবিধ অকল কীটনাশকেই নহয়, পথাৰৰ শস্যৰ বাবে ই পুষ্টিদায়ক পদাৰ্থ হিচাবেও কাম কৰে।
- ৩) ধান চপোৱাৰ পিছত মজ্জাখোৱা পোকৰ পলুবোৰ ধানৰ নৰাৰ গুৰিত বাহ সাজি থাকে। সেয়ে পথাৰত ৰৈ যোৱা নৰা আদি পুৰি পেলালে মজ্জাখোৱা পোকৰ এনে পলুবোৰ মৰি যায়। ফলত পিছৰ বাৰৰ ধানখেতিত মজ্জাখোৱা পোকৰ প্ৰাদুৰ্ভাৱ বহুখিনি কমি যায়। সেয়েহে ধান চপোৱাৰ পিছত পথাৰত ৰৈ যোৱা নৰা পুৰি পেলোৱা উচিত। ইয়াৰ পাছত মাটিডৰা ৬ ইঞ্চিমান দ'কৈ হালবাই দিলে মাটিৰ তলত সোমাই থকা শূৰপোকৰ লেটাবোৰ চৰায়ে খাই হ্ৰাস কৰে।
- ৪) ধানখেতিত দেখা দিয়া গান্ধীপোকৰ আক্ৰমণক বাধা দিবলৈ ধানৰ গৈৰধৰা সময়ত ৰবাব টেঙাৰ বাকলিৰ গুড়ি আৰু কেঁচা গোবৰৰ মিশ্ৰণ ছটিয়ালে সুফল পোৱা যায়।
- ৫) ধাননিডৰাৰ চাৰিওফালে দ' নলা খান্দি দি এডৰা খেতিৰ পৰা আনডৰা খেতিলৈ শূৰপোককে ধৰি বহু পোকৰ পলু বগাই যোৱাত বাধা দিব পাৰি।
- ৬) ১৮ লিটাৰ পানীত ৪০ গ্ৰাম চূণ আৰু ১০ গ্ৰাম নিমখ মিহলাই খেতিত প্ৰয়োগ কৰি শূৰপোকৰ প্ৰাদুৰ্ভাৱ কমোৱাত সুফল পোৱা বুলি কিছুসংখ্যক কৃষকে ৰাইজে প্ৰকাশ কৰিছে।
- ৭) বিভিন্ন পৰভোজী চৰাইয়ে পোক-পৰুৱা তথা ইহঁতৰ কণী আদি খাই জীয়াই

(৪ পৃষ্ঠাৰ ৪ কলমত চাওক)

মাহটোৰ কৃষিকৰ্ম

১৬ বহাগৰ পৰা ১৫ জেঠ, ১৯৪৫ শক

পথাৰ শস্য

শালিধান

ক) জাত নিৰ্বাচন আৰু বীজ সংগ্ৰহ :

১) কৃষকসকলে স্থানীয় কৃষি সম্প্ৰসাৰণ বিষয়াৰ পৰা নিজ নিজ অঞ্চলৰ বাবে অনুমোদিত অধিক উৎপাদনক্ষম ধানৰ জাতকেইটাৰ বিষয়ে জানি ল'ব। অনুমোদিত বিক্ৰেতা বা অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ যিকোনো গৱেষণা কেন্দ্ৰ/ কৃষি বিজ্ঞান কেন্দ্ৰৰ পৰা বীজ সংগ্ৰহ কৰিব পাৰিলে অধিক উৎপাদন আশা কৰিব পাৰি।

খ) অনুমোদিত জাত সমূহ :

দীৰ্ঘদিনীয়া জাত : বঞ্জিত, বাহাদুৰ, কুশল, মণিৰাম, পিয়লি

মধ্যমদিনীয়া জাত : সতাৰঞ্জন, বসুন্ধৰা

কমদিনীয়া জাত : লুইত, কপিলী, দিচাং

বৰা ধানৰ জাত : ৰঙিলী, ভোগালী

জহা ধানৰ জাত : কেতেকী জহা

ওখ, দীৰ্ঘদিনীয়া, পলমকৈ ৰুব পৰা :

মনোহৰ শালি, মাচুৰি, স্বৰ্ণপ্ৰভা। এই কেইটা জাতৰ কঠীয়া জুন-জুলাইত সিঁচি ৩৫-৪০ দিনীয়া কঠীয়া ৰুব পাৰি।

বিশেষ পৰিস্থিতিত কঠীয়া পাৰি বহু

পলমকৈ ৰুব লগা অৱস্থাত :

প্ৰফুল্ল নামৰ জাতৰ ৩০-৭৫ দিনীয়া কঠীয়া

আৰু গীতেশ নামৰ জাতৰ ৩০-৬০ দিন

পৰ্য্যন্ত কঠীয়া ৰুব পাৰি।

হঠাৎ পানী আহি ১৫-২০ দিন পৰ্য্যন্ত

ডুবাই ৰখা অৱস্থাৰ বাবে জলশ্ৰী আৰু

জল কুঁৱৰী নামৰ জাতৰ ৩০-৩৫ দিনীয়া

কঠীয়া ৰুব পৰা যায়।

গ) পৰিমাণ : এবিধা মাটি ৰুবৰ বাবে ৫

কিঃ গ্ৰাঃ বীজৰ প্ৰয়োজন।

কঠীয়াতলি প্ৰস্তুতি :

মাটিডৰা ৪/৫ বাৰ হাল বাই

মৈয়াই সমান কৰি ল'ব। তাৰ পিছত ১০

মিটাৰ দীঘল ১২৫ ছেঃ মিঃ বহল আৰু

১০ চেঃ মিঃ ওখকৈ একোখন বীজতলী

তৈয়াৰ কৰি তাৰ মাজে মাজে ৩০ চেঃ

মিঃ বহলকৈ একোটা লোৰ দিব। এবিধা

মাটি ৰুবৰ বাবে তেনে জোখৰ ৭-৮ খন

বীজ তলীৰ প্ৰয়োজন। কঠীয়াতলীখন

তৈয়াৰ কৰোতেই যথেষ্ট পৰিমাণে

গোবৰ নাইবা পচনসাৰ দি মাটিৰ লগত

মিহলাই ল'ব। প্ৰতি ছিটা তলিতে ৮০

গ্ৰাম ইউৰীয়া, ৮০ গ্ৰাম একক চুপাৰ

ফচফেট আৰু ৪০ গ্ৰাম মিউৰিয়েট অৱ

পটাছ সাৰ বীজ সিঁচাৰ আগতে তলীত

মিহলাই ল'ব।

বীজ সিঁচাৰ সময় : জুলাই মাহৰ দ্বিতীয়

সপ্তাহৰ ভিতৰত কম দিনীয়া জাতৰ ২৫

দিনীয়া কঠীয়া, মধ্যম দিনীয়া জাতৰ ৩০

দিনীয়া আৰু দীৰ্ঘদিনীয়া জাতৰ ৩০-৩৫ দিনীয়া কঠীয়া ৰুব পৰা হিচাপত বীজ সিঁচিব। কঠীয়া অনুমোদিত সময়তকৈ পলমকৈ ৰুলে উৎপাদন হ্ৰাস পায়।

আহুধান :

নাইট্ৰোজেন সাৰ টপ ড্ৰেছিং :

আহুধানৰ মনিধৰা

অৱস্থা প্ৰাপ্ত হ'লে দ্বিতীয় বাৰ

নাইট্ৰোজেনযুক্ত সাৰ টপ ড্ৰেছিং হিচাবে

প্ৰয়োগ কৰিব। ধানৰ শস্যকাল অনুপাতে

ৰোৱাৰ পৰা ৪০-৫০ দিনৰ ভিতৰত এই

অৱস্থা প্ৰাপ্ত হয়। আধুনিক চাপৰ জাতৰ

ক্ষেত্ৰত বিয়াই প্ৰতি ৪ কিঃ গ্ৰাঃ আৰু

থলুৱা ওখ জাতৰ ক্ষেত্ৰত ২ কিঃ গ্ৰাঃ

ইউৰীয়া টপ ড্ৰেছিং কৰিব। প্ৰয়োগ কৰাৰ

আগতে ইউৰীয়াখিনি ১ঃ১০ অনুপাতে

শুকান গোৱাৰ নাইবা পচনসাৰৰ লগত

মিহলাই ৪৮ ঘণ্টা সময় গাপ দি ল'ব।

পাত মৰহা বেমাৰে দেখা

দিলে নাইট্ৰোজেন সাৰ টপ ড্ৰেছিং কৰিব

নালাগে। তাৰ পৰিবৰ্তে ৩% পটাছ

মিশ্ৰণ (১ লিঃ পানীত ৩০ গ্ৰাম

মিউৰিয়েট অৱ পটাছ হিচাপত) বিয়াই

প্ৰতি ১.৬০ কিঃ গ্ৰামকৈ মিউৰেট অৱ

পটাছ পাতত স্প্ৰে কৰিব। এক বিঘাত

৬০ লিটাৰ পানীৰ প্ৰয়োজন।

শস্য ৰক্ষা :

১) মূল পথাৰত ব্লাষ্ট বেমাৰে দেখা দিলে

কাৰবেনদেজিম ১ গ্ৰাম প্ৰতি লিটাৰ

পানীত বা এডিফেনফচ ১ মিঃ লিঃ প্ৰতি

লিটাৰ পানীত মিহলাই গছত ছটিয়াব।

২) নিমাটদ বা মজাখোৱা বা চৰহা পোকৰ

আক্ৰমণ হলে কাৰবফোৰান ৩ জি প্ৰতি

বৰ্গ মিটাৰত ৩ গ্ৰামকৈ ছটিয়াব।

অন্যথা উপৰোক্ত পোকৰ

বিৰুদ্ধে ৰুৰপাইৰিফচ ২০ ইচিৰ ১ মিঃ

লিঃ প্ৰতি লিটাৰ পানীত মিহলাই বা

মনক্ৰটফচ ৫০ ইচিৰ ১ মিঃ লিঃ প্ৰতি

লিটাৰ পানীত মিহলাই প্ৰয়োগ কৰিবও

পাৰে।

মৰাপাট :

শস্য ৰক্ষা :

(ক) কীট-পতঙ্গ নিৰাৰণ :

মৰাপাটৰ খেতিত বিছা,

চেমিলুপাৰ, মাইট আদি অনিষ্টকাৰী পোক

নিয়ন্ত্ৰণৰ বাবে পথাৰডৰা সঘনাই

নিৰীক্ষণ কৰি থাকিব। বিছা পোকৰ কণী

বা পলু পাতত দেখা পালেই পাতখিলাৰ

সৈতে চিঙি আনি কেৰাচিন তেলত ডুবাই

নষ্ট কৰি পেলাব। চেমিলুপাৰ পোকৰ বাবে

পথাৰডৰাত ঠায়ে ঠায়ে বাঁহৰ ডাঁৰ বান্ধি

দিব যাতে পোক খোৱা চৰাই আহি তাত

বহিব পাৰে।

(খ) বেমাৰ নিয়ন্ত্ৰণ :

১। মৰাপাটৰ শিপা আৰু গা-গছ পচা, পুলি মৰহা, এনথেকন'জ আদি বেমাৰ হোৱা দেখা মাৰেই বিশেষজ্ঞৰ পৰামৰ্শ ল'ব লাগে।

২। এনেবিলাক বেমাৰৰ আক্ৰমণৰ সম্ভাৱনা থাকিলে মিউৰিয়েট অৱ পটাছ প্ৰয়োগৰ পৰিমাণ প্ৰতি বিঘাত ৭ কিঃ গ্ৰামকৈ বঢ়াই দিব পাৰে।

৩। চূণ প্ৰয়োগৰ দ্বাৰা মাটিৰ অম্লতাৰ পৰিমাণ ৫.৫ লৈ আনি ললেও ভাল ফল পাব।

৪। একেডৰা মাটিতে মৰাপাটৰ পিছত ধানৰ খেতি কৰিলেও ভাল ফল পাব পাৰে।

৫। বেমাৰ প্ৰতিৰোধী জাত যেনে - জে আৰ চি ২১২ আৰু জে আৰ চি ৭৪৪৭ বা ইউ পি চি ৯৪ জাতৰ খেতি কৰিবও পাৰে।

ৰহৰ মাহ :

সিঁচাৰ সময়, মাটি আৰু জাত নিৰ্বাচন :

জেঠ আহাৰ মাহৰ ভিতৰতে ৰহৰ মাহ সিঁচাৰ সময়। পানী জমা নোহোৱা পলসুৱা মাটিত ৰহৰ মাহৰ খেতি ভাল হয়। অসমৰ বাবে অনুমোদিত একমাত্ৰ টি-২১ জাতৰ বীজ বিয়াই প্ৰতি ২ কিলোগ্ৰামকৈ প্ৰয়োজন।

মাটি তৈয়াৰী, সাৰ প্ৰয়োগ আৰু বীজ

সিঁচা : ৰহৰ মাহৰ খেতি কৰিবলৈ লোৱা

মাটিডৰা ভালদৰে চহাই লৈ বিয়াই প্ৰতি

৬ কুইণ্টল গোৱাৰ বা পচন সাৰ, ৪ কিঃ

গ্ৰাম ইউৰীয়া আৰু ৩৫ কিঃ গ্ৰাম চুপাৰ

ফচফেট প্ৰয়োগ কৰি মাটিৰ লগত

মিহলাই দিব। তলীডৰাত ৭৫ চেঃ মিঃ

আঁতৰে আঁতৰে শাৰী কৰি ৩০ চেঃ মিঃ

ব্যৱধানত বীজ সিঁচি মাটিৰে ঢাকি দিব।

বৰষুণৰ আশঙ্কা থাকিলে শাৰীবিলাক

খেৰ আদিৰে ঢাকি দিব।

গোমধান : বৰ্ষাকালীন

১) হাইব্ৰীডৰ ভিতৰত গঙ্গা - ৫, আৰু

হিষ্টাৰ্চ; কম্পজিত জাতৰ বাবে এন. এল.

ডি, চাৰ্লস্‌ৱাল, নৱিয়ং আৰু ডায়েৰা

আদিৰ খেতি কৰক।

২) গুটিবিলাক বেডিষ্টিন বা কেপটান

নামৰ ওষধৰ যি কোনো এবিধ প্ৰতি

কিলোগ্ৰাম গুটিৰ লগত ২ গ্ৰামকৈ দি

বীজ শোধন কৰি লওক।

৩) মাটিডৰা বিয়াই প্ৰতি ৭০০

কিলোগ্ৰাম গোবৰ বা পচন সাৰ দি

নাঙলেৰে হালবাই লওক। ৬ মিটাৰ দূৰে

দূৰে ৩০ ছেঃমিঃ বহল আৰু ১৫ ছেঃমিঃ

দকৈ লোৰ খান্দি অতিৰিক্ত বৰষুণৰ পানী

ওলাই যাব পৰাৰ ব্যৱস্থা কৰি লওক।

৪) বিয়াই প্ৰতি ১৮ কিলোগ্ৰাম ইউৰীয়াৰ

(৪ পৃষ্ঠাৰ ১ কলমত চাওক)

(৩ পৃষ্ঠাৰ ৫ কলমৰ পৰা)

পথাৰ শস্য

সমানে তিনি ভাগ কৰি এভাগ অৰ্থাৎ ৬ কিলোগ্রাম, ৩৩ কিলোগ্রাম চূপাৰ ফচফেট আৰু ৯ কিলোগ্রাম মিউৰিয়েট অৱ পটাছ শেষৰ বাৰ হাল বোৱাৰ আগতে মাটিডৰাত ছটিয়াই হালবাই সমান কৰি লওক।

৫) মাটিডৰা উলিয়াই নাঙলৰ শিৰলুৰে ৮-১০ ছেঃ মিঃ দকৈ লোৰ কৰি লোৰবিলাকত আগতে কোৱাৰ দৰে সাৰ প্ৰয়োগ কৰি আধালৈকে মাটিৰে পুতি দিলে সাৰ খিনিৰ পৰা বেছি ভাল ফল পাব পাৰি।

৬) গুটি দিবৰ বাবে ৬৫-৭৫ ছেঃ মিঃ দুৰে দুৰে লোৰ কৰি ২০-২৫ ছেঃ মিঃ প্ৰতিটো গুটিৰ মাজত ব্যৱধান ৰাখি ৪-৫ ছেঃ মিঃ দ'ত গুটি দি লোৰবিলাক মাটি দি ঢাকি দিয়ক।

৭) ফেব্ৰুৱাৰী মাহত দিয়া গোমখান বিলাকৰ এতিয়া নিৰ্ঘণকৰণৰ সময়। পুলিবিলাক ১০-১৫ দিন হওতে পুলিৰ শাৰীবিলাকৰ পৰা অলাগতিয়াল বন-বাত নিৰ্ঘণ কৰাৰ লগতে ২০ ছেঃমিঃতকৈ ঘনকৈ থকা পুলিবিলাক উঘালি পেলাওক।

৮) পুলিবিলাক আঠুমুৰীয়া হওতে (৩০-৩৫ দিনৰ পিছত) আগতে ভাগ কৰি লোৱা ৬ কিঃগ্ৰাঃ ইউৰীয়া পুলিবিলাকৰ দাঁতিয়ে দাঁতিয়ে ছটিয়াই গছৰ গুৰিত মাটি চপাই দিয়ক।

ড° ৰণজিৎ কুমাৰ সাউদ

উদ্যান শস্য

চ'ত-বহাগ মাহত কৃষক সকলে ফল-মূলৰ বাগিচাত লবলগীয়া পৰিচৰ্যা সমূহ এনেধৰণৰ --

কল : কলৰ বাৰী পাতিবলৈ মাটি ডোখৰ চাহ কৰি কলৰ জাত অনুযায়ী নিৰ্দিষ্ট দূৰত্বত গাঁত খান্দি মাহটোৰ শেষৰ ফাললৈ পুলি ৰুব। পূৰণা বাৰীত জীপ ৰাখিবলৈ ৮-১০ দিনৰ মূৰে মূৰে পানী দিয়াৰ ব্যৱস্থা কৰক। গছৰ শুকান পাত বা পচা পটুৱাবোৰ আঁতৰাই পেলাওক। কলডিল ওলোৱা গছৰ গুৰিত এটা মাত্ৰ পোখা পুলি ৰাখিব লাগে।

নাৰিকল : নাৰিকল গছৰ গুৰিত ১২-১৫ দিনৰ মূৰে মূৰে পানী দিব। পানী দিয়াৰ পিছত গছৰ গুৰিত মাটিত ধানখেৰ বা মেটেকা আদি জাপি দি মাটিৰ জীপ ৰাখক। গছৰ গুৰিত সৰহ পৰিমাণে পচন সাৰ বা শুকান গোৱৰ প্ৰয়োগ কৰিলে মাটিয়ে পানী ধৰি ৰখাত সহায় হয়। গছত থকা শুকান পাত বা শুকান থোকাৰ বখোৱাবোৰ বা শুকাই যোৱা ফুলৰ থোকবোৰ কাটি আঁতৰাই আনক আৰু গুৰিত জমা হোৱা শুকান ফুল বা

যুগলাবোৰ পৰিষ্কাৰ কৰক। নতুনকৈ নাৰিকলৰ বাৰী পাতিবলৈ হ'লে মাটি ডোখৰ চাহই নিৰ্দিষ্ট দূৰত্বত (২৫ ফুট X ২৫ ফুট) একোটাকৈ গাঁত খান্দি। পাছত গাঁতবোৰ খেৰ বা শুকান পাত আদিৰে পুৰি পেলাওক।

তামোল : তামোল বাৰীৰ বন-বাতবোৰ চাফা কৰি ৰাখক। মাটিত জীপ ৰাখিবৰ বাবে ১০-১২ দিনৰ অন্তৰত পানীৰ যোগান ধৰক। আগৰ বছৰ ৰোপন কৰা পুলিবোৰৰ গুৰিত গোৱৰ / সাৰ দি মাটি চপাই দিয়ক। নতুনকৈ বাৰী পাতিবলৈ মাটি ডোখৰ চাহ কৰি ৯ ফুট X ৯ ফুট দূৰত্বত একোটাকৈ গাঁত খান্দি গাঁতবোৰ শুকান পাত বা খেৰ আদি দি পুতি দিয়ক।

মাটিকঠাল : মাটিকঠালৰ বাবে ওখ চানেকীয়া মাটি বাচনি কৰি চহ কৰি লওঁক। পূৰণি বাৰীত পানীৰ যোগান ধৰক। বীজৰ বাবে ৰখা পোখা পুলি বা মুকুট পোখা বা ক্ৰাউন আদিত পানীৰ যোগান ধৰক। গছৰ গুৰিৰ পৰা বন-বাতবোৰ নিৰাই দিয়ক।

নেমুটেঙা : গছৰ গুৰিৰ মাটিত যাতে জীপ থাকে তালৈ মন কৰক। গছত থকা পুৰঠ ফলবোৰ ততাতৈয়াকৈ চপাই দিয়ক। এই সময়ত গছত ফুল ফুলে আৰু কোঁহ পাত ওলায় গতিকে কোনো ধৰণৰ ঔষধ নছটিয়াব। গছৰ শুকান ডালবোৰ কাটি দিয়ক। গছৰ গুৰিত ২-৩ ফুট ওপৰলৈ এটা চূপাৰ প্ৰলেপ দিয়ক।

সুমখিৰা টেঙা : নতুনকৈ বাৰী পাতিবৰ বাবে সহজে পানী ওলাই যাব পৰা ৰ'দঘাই ওখ চানেকীয়া মাটি বাছনি কৰি লওক। প্ৰতি ৫ মিটাৰ (১৫ ফুট) আঁতৰে আঁতৰে একোটা গাঁত খান্দি ল'ব। এই সময়ত গছত ফুল ওলাই বা পুলি ৰোৱা সময় বাবে গছত কোনোধৰণৰ ঔষধ ছটিয়াব নেলাগে। গছৰ পৰা শুকান ডালবোৰ কাটি দিয়ক। পূৰণি বাৰীৰ মাজত থকা অপ্ৰয়োজনীয় গছবোৰ উঠাই দিয়ক। গছৰ গুৰিত ২-৩ ফুট ওপৰলৈ গা-গছত চূপাৰ আৰু যদি সুবিধা কৰিব পাৰে বৰডো মিশ্ৰণৰ মলমৰ এটা প্ৰলেপ দিয়ক।

মধুৰি আম : ফল নধৰা আৰু আগৰ পৰা শুকাই অহা ডালবোৰ কাটি দিয়ক। গছৰ তলৰ মাটিখিনিৰ পাতলীয়াকৈ কোৰ মাৰক। পুৰঠ হব ধৰা ফলবোৰ চিঙি আনক। নতুনকৈ পুলি ৰোৱাৰ বাবে কোৰ মাৰি মাটিডোখৰ চাহই ৭-৮ মিটাৰ আঁতৰে আঁতৰে একোটা গাঁত খান্দি। **আম :** এই সময়ত আমে মলিয়াই। গতিকে গছৰ তলত ধোঁৱা দিয়াৰ ব্যৱস্থা কৰক যাতে ফুলৰ খোপাবোৰত পোকে আক্ৰমণ কৰিব নোৱাৰে। ফুল ফুলাৰ সময়ত গছত ঔষধ ছটিয়াব নেলাগে। মাটিত যথেষ্ট পৰিমাণে জীপ থাকিলে অনুমোদিত পৰিমাণৰ সাৰ আৰু গোৱৰ প্ৰয়োগ কৰক। গছৰ গুৰিত ১ মিটাৰ

ওপৰলৈ চূপাৰ প্ৰলেপ দিয়ক।

লিচু গুলিচু গছতো এই সময়ত ফুল ফুলিবলৈ ধৰাৰ বাবে ঔষধ নছটিয়াব। মাটিত জীপ থাকিলে অনুমোদিত পৰিমাণৰ সাৰ আৰু গোৱৰ প্ৰয়োগ কৰক। গছৰ গুৰিত ১ মিটাৰ ওপৰলৈ চূপাৰ প্ৰলেপ দিয়ক।

অমিতা : গছৰ গুৰিত মাটিত জীপ ৰখাৰ ব্যৱস্থা কৰক। ফলৰ আকাৰ ডাঙৰ আৰু উন্নত মানৰ কৰিবলৈ ফলবোৰৰ মাজৰ পৰা সৰু সৰু ফল কিছুমান চিঙি দিয়ক। পুৰঠ ফলবোৰ পাৰি আনক। নতুনকৈ বাৰী পাতিবৰ বাবে ওখ বালিচহীয়া মাটি বাছনি কৰি হাল-কোৰ মাৰক আৰু ভাল সঁচৰ বীজ আনি ওখ ভেটি তৈয়াৰ কৰি বীজখিনি সিঁচি দিয়ক। নতুবা পলিখিন বেগত মাটি ভৰাই দুটাকৈ বীজ সিঁচক।

তামোল : তামোল বাৰীৰ বন-বাতবোৰ চাফা কৰি ৰাখক। মাটিত জীপ ৰাখিবৰ বাবে ১০-১২ দিনৰ অন্তৰত পানীৰ যোগান ধৰক। আগৰ বছৰ ৰোপন কৰা পুলিবোৰৰ গুৰিত গোৱৰ / সাৰ দি মাটি চপাই দিয়ক। নতুনকৈ বাৰী পাতিবলৈ মাটি ডোখৰ চাহ কৰি ৯ ফুট X ৯ ফুট দূৰত্বত একোটাকৈ গাঁত খান্দি গাঁতবোৰ শুকান পাত বা খেৰ আদি দি পুতি দিয়ক।

মাটিকঠাল : মাটিকঠালৰ বাবে ওখ চানেকীয়া মাটি বাচনি কৰি চহ কৰি লওঁক। পূৰণি বাৰীত পানীৰ যোগান ধৰক। বীজৰ বাবে ৰখা পোখা পুলি বা মুকুট পোখা বা ক্ৰাউন আদিত পানীৰ যোগান ধৰক। গছৰ গুৰিৰ পৰা বন-বাতবোৰ নিৰাই দিয়ক।

জালুক : গছৰ গুৰিত সাৰুৱা মাটি জাপি দিয়ক। জালুক জোপাৰ গুৰিৰ ৩ ফুট অংশ ডাল বা লটি নোহোৱাকৈ ৰাখক। তললৈ ওলমি যোৱা লতাবোৰ ওপৰলৈ তুলি বগাই যাব পৰাকৈ বান্ধি দিয়ক। যদি পাতত টেমুনা পোকে আক্ৰমণ কৰিছে তেন্তে দশমিক এক শতাংশ শক্তিৰ মালাথিয়নৰ মিশ্ৰণ ছটিয়াওক।

ড° ৰাজেন্দ্ৰ প্ৰসাদ দাস

(অৱসৰী অধ্যাপক, অঃকৃঃবিঃ)

(৩ পৃষ্ঠাৰ ১ কলমৰ পৰা)

ধাননি পথাৰত কীট-পতংগ ... থাকে। প্ৰতিবিঘা ধাননিৰ তিনিটাকৈ বাঁহৰ আগলি বা জেং পুতি দিলে এনেবোৰ চৰাই পথাৰৰ মাজত জিৰণি লোৱাত সুবিধা হয়। ফলত ধাননিডৰাত পোক-পৰুৱাৰ আক্ৰমণ হ্রাস পায়। কিন্তু চৰায়ে পকাধান খোৱাত বাধা দিবলৈ ধান পকাৰ আগে আগে এই বাঁহৰ আগলি বা জেংবোৰ পথাৰৰ পৰা উঠাই দিয়া উচিত। ৮) পথাৰখনক পোক-পৰুৱাৰ উপস্থিতিক বাধা দিবলৈ ধাননিডৰাত মাজে মাজে পচতীয়াৰ আগ আৰু ডাল ৰোৱাৰ

উপৰিও পথাৰত বিহলঙ্গনি, নিম, কেতুৰি আদি গছৰ পাত ছটিয়াব পাৰি।

৯) মাজে মাজে পথাৰত পঁচা গো-মুত্ৰ ছটিয়াই থাকিলে ধাননি পথাৰত পোক-পৰুৱা, বেমাৰ-আজাৰ হ্রাস পায়।

১০) চৰহা পোকৰ ছালখন যথেষ্ট কোমল। চৰহা পোকে আক্ৰান্ত কৰা পথাৰত বগৰী গছৰ দৰে কাঁইটীয়া গছৰ ডালেৰে ধান খেতিডৰা মুদুভাৰে কোবাই দিলে পোকবোৰ আঘাতপ্ৰাপ্ত হয় আৰু পথাৰত পোকৰ সংখ্যা কিছু কমে।

১১) টুপলিকটা পোকৰ কণী ধ্বংস কৰিবলৈ কেৰাচিন তেলত ডুবুৱা নাৰিকল বা মৰাপটাৰ ৰছী ধাননি পথাৰখনৰ ওপৰেৰে বোলাই নিব লাগে।

১২) গান্ধীপোক আঁতৰাবলৈ ধানৰ গাখীৰতী অৱস্থাত পথাৰৰ মাজে মাজে পঁচা ভেকুলী, কেৰোঁৰা আদি আধা পোৰা অৱস্থাত ওলমাই দিব লাগে।

১৩) পথাৰৰ মাজে মাজে জুইৰ পোহৰ ফান্দৰ ব্যৱস্থা কৰি দিলে পথাৰত থকা পোক-পৰুৱাবোৰ জুইৰ পোহৰৰ প্ৰতি আকৰ্ষিত হয় আৰু জুইত পৰি মৃত্যু ঘটে। ফলত পথাৰত পোকৰ সংখ্যা যথেষ্ট হ্রাস পায়।

১৪) ধাননি পথাৰত নিম গছৰ পাত মাটিৰ সৈতে মিহলাই দিলে টুপলিকটা পোক আৰু মঞ্জাখোৱা পোকৰ সংখ্যা হ্রাস পায়।

শ্ৰীমতী প্ৰিয়ংকা বৰা

(২ পৃষ্ঠাৰ ৫ কলমৰ পৰা)

কাপোৰত ব্যৱহৃত প্ৰাকৃতিক..

কাপোৰ আৰু দ্ৰৱণৰ অনুপাতত ভালদৰে ডুবাই ৭০° উষ্ণতাত ৬০ মিনিট সময়ৰ বাবে উতলাব লাগে। প্ৰাকৃতিক ৰঙৰ

স্থায়ীত্বতা আৰু উজ্জলতা বঢ়াবৰ বাবে ৰং বদৰ্দ্ধক সংযোজন কৰিব লগা হয়। এই ৰং বদৰ্দ্ধকসমূহ তিনি প্ৰকাৰেৰে প্ৰয়োগ কৰিব পাৰি, সেইবোৰ হ'ল- ৰং কৰাৰ আগতে, ৰং কৰি থাকোতে আৰু ৰং কৰা পাছত। নিৰ্দিষ্ট সময়ৰ পাছত কাপোৰখন ভালদৰে পৰিষ্কাৰ পানীৰে ধুই শুকুৱাই ল'ব লাগিব। ৰং কৰাৰ আগতে ৰং বদৰ্দ্ধক ব্যৱহাৰ কৰিলে সকলোতকৈ ভাল ফল পাব পাৰি। সাধাৰণতে প্ৰাকৃতিক ৰং বেচম সুতাত প্ৰয়োগৰ বাবে যথেষ্ট উপযুক্ত। অন্যহাতে কপাহী কাপোৰ বা সুতাত প্ৰাকৃতিক ৰং প্ৰয়োগ কৰা আগতে ৰং বদৰ্দ্ধক ব্যৱহাৰ কৰি লব লাগে।

সামৰণি : বৰ্তমান সময়ত মানৱ সমাজ পৰিবেশ আৰু স্বাস্থ্যৰ প্ৰতি যথেষ্ট সচেতন হোৱাৰ পৰিপেক্ষিতত, প্ৰাকৃতিক ৰঙৰ প্ৰতি আগ্ৰহ আৰু সজাগতা বৃদ্ধি হোৱা পৰিলক্ষিত হৈছে। অনাগত দিনবোৰত প্ৰাকৃতিক ৰঙৰ সঠিক গুণাগুণ আৰু নিয়মাবলী স্থাপনেৰে নিশ্চিতভাৱে প্ৰাকৃতিক ৰং ব্যৱহাৰ কৰা বস্ত্ৰৰ ওপৰত গ্ৰাহকৰ আস্থা উন্নত কৰা লগতে উৎপাদক আৰু ব্যৱহাৰকাৰী দুয়োকে লাভান্বিত কৰিব। এনেদৰে প্ৰাকৃতিক ৰঙৰ ব্যৱহাৰে সংশ্লিষ্ট ৰঙৰ ব্যৱহাৰত হোৱা পৰিবেশ প্ৰদূৰ্ণণৰ মাত্ৰা যথেষ্ট পৰিমাণে হ্রাস কৰিব। ইয়াৰোপৰি, প্ৰাকৃতিক ৰঙসমূহ আৰু ৰং ব্যৱহাৰত কাপোৰবোৰ ৰপ্তানিৰ যোগেদিও উপাৰ্জনৰ পথ সুচল কৰিব পৰা যায়।

(পুনৰ মুদ্ৰিত)

ড° নবনীতা গগৈ

মিণ্টু হাজৰিকা

জীৱাণুসাৰ ব্যৱহাৰ কৰোতে ল'ব লগা সাৰধানতা

◆ জীৱাণুসাৰ এঠাইৰ পৰা আন ঠাইলৈ লৈ যাওঁতে বা কোনো ঠাইত সংৰক্ষণ কৰোতে তাপ আৰু পোহৰৰ পৰা আঁতৰাই ৰাখিব লাগে।

◆ ৰাসায়নিক সাৰ বা কীটনাশক ৰখা ঠাইত জীৱাণুসাৰ একেলগে ৰখা অনুচিত।

◆ জীৱাণুসাৰবিধ কোনো এক শস্যৰ বাবে নিৰ্দিষ্ট কৰি ৰখা শস্যবিধৰ বাবেহে ব্যৱহাৰ কৰিব লাগে।

◆ বীজৰ লগত ব্যৱহাৰ কৰোতে সিঁচাৰ দিনা বা আগদিনা প্ৰয়োগ কৰিব লাগে। বীজত মিহলোৱাৰ পাছত ৰ'দ বা সূৰ্য্যৰ তাপত ৰাখিব নালাগে। কাৰণ ই বেক্টেৰীয়া সমূহ ধ্বংস কৰে।

◆ ৰাতিপুৱা নাইবা আৱেলি পৰত জীৱাণুসাৰ ব্যৱহাৰ কৰা বীজ সিঁচিব লাগে।

◆ জীৱাণুসাৰ ব্যৱহাৰ কৰোতে বীজৰ

লগত ভাতৰ মাৰ নাইবা পানীৰ লগত গুৰ মিহলাই জুলীয়া মিশ্ৰণ কৰি ল'ব লাগে। এনে কৰিলে বীজৰ বাকলিত জীৱাণুসাৰ লাগি ধৰে।

◆ প্ৰায় সকলো কীটনাশক জীৱাণুসাৰৰ বাবে বিঘাত তথাপিও থিৰাম অলপ কম বিঘাত ভেঁকুৰনাশক আৰু ডাই এলড্ৰিন কম বিঘাত কীটনাশক। গতিকে এনে ৰাসায়নিক দ্ৰব্য ব্যৱহাৰ কৰোতে বীজ পৰিশোধনৰ পাছত জীৱাণুসাৰৰ হাৰ দুগুণ কৰি লৈ ব্যৱহাৰ কৰা উচিত।

◆ ৰাইজ'বিয়াম ব্যৱহাৰ কৰোতে চূপাৰ ফচফেটৰ মিশ্ৰণ একেলগে ব্যৱহাৰ কৰা অনুচিত।

◆ পি.এচ.বি নামৰ জীৱাণুসাৰ অল্পযুক্ত মাটিৰ বাবে উত্তম।

ড° মৃগাল শইকীয়া

বছৰেকীয়া বৰঙণি : ১০.০০ টকা। **প্ৰতিখনৰ মূল্য :** ১.০০ টকা। **প্ৰকাশৰ স্থান :** অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়, যোৰহাট - ১৩। **সম্প্ৰসাৰণ শিক্ষা সঞ্চালক** ড° প্ৰসন্ন কুমাৰ পাঠকৰ দ্বাৰা প্ৰকাশিত আৰু প্ৰচাৰিত। অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয় অফ্ৰেট ছপাশাল, যোৰহাট - ১৩ ত মুদ্ৰিত।

মুখ্য সম্পাদক : ড° ৰণজিৎ কুমাৰ সাউদ

সম্প্ৰসাৰণ শিক্ষা সঞ্চালকালয়, অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়, যোৰহাট - ১৩

১৯৪৫ শক, ৫৭৪ শকৰাব্দ বহাগ ৩১ দিন April & May, 2023

দেও	সোম	মঙ্গল	বুধ	বৃহ	শুক্র	শনি
SUN	MON	TUE	WED	THU	FRI	SAT
৩০ 14 May	১	২	৩	৪	৫	৬
৭	৮	৯	১০	১১	১২	১৩
১৬	১৭	১৮	১৯	২০	২১	২২
২৩	২৪	২৫	২৬	২৭	২৮	২৯
২৬	২৭	২৮	২৯	৩০	১	২
৩	৪	৫	৬	৭	৮	৯

বহাগ-জ্যৈষ্ঠ মাহৰ কৃষিকৰ্মঃ
 শালিধানঃ জাত নিৰ্বাচন আৰু বীজ সংগ্ৰহঃ অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পৰা বীজ সংগ্ৰহ কৰক। অনুমোদিত জাতসমূহঃ বজ্জিত, বাহাদুৰ, পিয়লি, গীতেশ, বজ্জিত চাব-১, বাহাদুৰ চাব-১, শ্ৰাবণী, চক্ৰৱৰ্তী, ধনশ্ৰী, সত্যলজ্ঞ, নুমলী, মনোহৰ শালি, মাচুৰি আদি; জ্যৈষ্ঠ মাহৰ ভিতৰত শোধান কৰা বীজ সিঁচক, বীজতলিত শস্য বন্ধন ব্যৱস্থা কৰক। এবিধা মাটিৰ বাবে বীজৰ পৰিমাণ ৫ কিঃগ্ৰাঃ। আহুধানঃ ইউৰীয়া সাৰেৰে উপদ্রৱিত কৰক; বোপ আৰু কীট-পতংগৰ প্ৰাদুৰ্ভৱ দেখিলে নিয়ন্ত্ৰণ ব্যৱস্থা কৰক। মৰাপাটঃ কীট-পতংগ আৰু শেগ নিৰ্বাধন ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰক। কুহিয়াৰঃ শস্য বন্ধনঃ কুহিয়াৰৰ তলিত উলি এলিট, মিলিবাগ বা খ্ৰিপচুজাতীয় পোকৰ নিয়ন্ত্ৰণৰ বাবে মালাথিয়ন ব্যৱহাৰ কৰক। বহৰ মাহঃ পানী জমা নোহোৱা পলসুৱা মাটি উত্তম; বীজ সিঁচন সময় জ্যৈষ্ঠ মাহ; অনুমোদিত জাত টি-২১; পৰিমাণঃ দুই কিঃগ্ৰাঃ/বিঘা। গোসাধানঃ বৰ্ষাকালীন জাতঃ গংগা-৫ আৰু হিমালয় এন এল ডি, চাৰলাল, নৰিয়াং আৰু ডায়ো। কল, নাৰিকল, তামোল, সুমথিবা, নেমু, মাটিকঠাল, অমিতা, মধুৰিআম, আম, লিচু, জালুক আদিৰ বাৰী প্ৰস্তুতিৰ বাবে উত্তম সময়। পূৰ্ণি গছৰ ওচৰিত জীপ ব্যৱহাৰ। বাৰীৰ কন-বাতবোৰ চাৰু কৰি ব্যৱহাৰ। গোবৰ/সাব দি মাটি চপাই দিয়ক। গছৰ ওচৰিত ২-৩ ফুট ওপৰলৈ গা-গছত চূপৰ আৰু যদি সুবিধা কৰিব পাৰে বৰজে মিশ্ৰণৰ মলমৰ এটা প্ৰলেপ দিয়ক।

১৯৪৫ শক, ৫৭৪ শকৰাব্দ জ্যৈষ্ঠ ৩২ দিন May & June, 2023

দেও	সোম	মঙ্গল	বুধ	বৃহ	শুক্র	শনি
SUN	MON	TUE	WED	THU	FRI	SAT
৬	৭	৮	৯	১০	১১	১২
১৯	২০	২১	২২	২৩	২৪	২৫
২২	২৩	২৪	২৫	২৬	২৭	২৮
২৯	৩০	৩১	১	২	৩	৪
৫	৬	৭	৮	৯	১০	১১
১৮	১৯	২০	২১	২২	২৩	২৪
২৭	২৮	২৯	৩০	৩১	১	২

আহাৰ-শাওন মাহৰ কৃষিকৰ্মঃ
 শালিধানঃ মধ্যমদিনীয়া ধান অৰ্থাৎ সত্যলজ্ঞ, বসুন্ধৰা, শ্ৰাবণী, নুমলীৰ কঠীয়াহে পাবক, সাৰ-গোবৰ দি মাটিৰ বাবে প্ৰস্তুত কৰক অধিক উপাদানকম চাপৰ আৰু মধ্যমদিনীয়া জাত শাওন মাহৰ ভিতৰত কই শেষ কৰক। মৰাপাটঃ গছত হেই বৰান লগে লগে মৰাপাট চপাওক, গোবৰৰ বাবে প্ৰতি মুঠাত একোভালকৈ বেইনছ বা মেডেলুৰাৰ ঠাই দিয়ক। ডিলঃ জাতঃ টিজি-২৫, এচ.টি-১৬৮৩, পাঞ্জাব তিস-১, সিঁচাৰ সময়ঃ জুলাই-আগষ্ট। চম্বাৰিনঃ জাতঃ গ্ৰেগ, জে.এচ-২, অধ্বৰ, পি.কে-৩২৭, ২৭১, ২৬২, ৩০৮, মতি; সিঁচাৰ সময় জুন। বাদামঃ জাতঃ টিজি-১ এ আৰু জে এল-২৪, আহাৰৰ ভিতৰত সিঁচক। কুহিয়াৰঃ মজাখোৱা পোক, উলি এফি, মিলিবাগ বা খ্ৰিপচু জাতীয় পোক নিয়ন্ত্ৰণৰ ব্যৱস্থা কৰক। বহৰ মাহঃ প্ৰতিপালন আৰু শস্য বন্ধন ব্যৱস্থা কৰক। গোসাধানঃ গজালি পলোৱাৰ ৩৫ দিনৰ পাছত ইউৰীয়াৰ উপদ্রৱিত কৰক, অতিৰিক্ত পানী নিৰ্গমন কৰক, পোক-পতংগ নিয়ন্ত্ৰণ কৰক। কল, নাৰিকল, তামোল, সুমথিবা, নেমু, মাটিকঠাল, অমিতা, মধুৰিআম, আম, লিচু, জালুক আদিৰ প্ৰতিপালন কৰক, মাটিত জীপ ব্যৱহাৰ, কন-বাতবোৰ চাৰু কৰি ব্যৱহাৰ।

১৯৪৫ শক, ৫৭৪ শকৰাব্দ আহাৰ ৩১ দিন June & July, 2023

দেও	সোম	মঙ্গল	বুধ	বৃহ	শুক্র	শনি
SUN	MON	TUE	WED	THU	FRI	SAT
৩০	১	২	৩	৪	৫	৬
৭	৮	৯	১০	১১	১২	১৩
১৬	১৭	১৮	১৯	২০	২১	২২
২৩	২৪	২৫	২৬	২৭	২৮	২৯
৩১	১	২	৩	৪	৫	৬
৭	৮	৯	১০	১১	১২	১৩
১৬	১৭	১৮	১৯	২০	২১	২২
২৩	২৪	২৫	২৬	২৭	২৮	২৯

আহাৰ-শাওন মাহৰ কৃষিকৰ্মঃ
 শালিধানঃ মধ্যমদিনীয়া ধান অৰ্থাৎ সত্যলজ্ঞ, বসুন্ধৰা, শ্ৰাবণী, নুমলীৰ কঠীয়াহে পাবক, সাৰ-গোবৰ দি মাটিৰ বাবে প্ৰস্তুত কৰক অধিক উপাদানকম চাপৰ আৰু মধ্যমদিনীয়া জাত শাওন মাহৰ ভিতৰত কই শেষ কৰক। মৰাপাটঃ গছত হেই বৰান লগে লগে মৰাপাট চপাওক, গোবৰৰ বাবে প্ৰতি মুঠাত একোভালকৈ বেইনছ বা মেডেলুৰাৰ ঠাই দিয়ক। ডিলঃ জাতঃ টিজি-২৫, এচ.টি-১৬৮৩, পাঞ্জাব তিস-১, সিঁচাৰ সময়ঃ জুলাই-আগষ্ট। চম্বাৰিনঃ জাতঃ গ্ৰেগ, জে.এচ-২, অধ্বৰ, পি.কে-৩২৭, ২৭১, ২৬২, ৩০৮, মতি; সিঁচাৰ সময় জুন। বাদামঃ জাতঃ টিজি-১ এ আৰু জে এল-২৪, আহাৰৰ ভিতৰত সিঁচক। কুহিয়াৰঃ মজাখোৱা পোক, উলি এফি, মিলিবাগ বা খ্ৰিপচু জাতীয় পোক নিয়ন্ত্ৰণৰ ব্যৱস্থা কৰক। বহৰ মাহঃ প্ৰতিপালন আৰু শস্য বন্ধন ব্যৱস্থা কৰক। গোসাধানঃ গজালি পলোৱাৰ ৩৫ দিনৰ পাছত ইউৰীয়াৰ উপদ্রৱিত কৰক, অতিৰিক্ত পানী নিৰ্গমন কৰক, পোক-পতংগ নিয়ন্ত্ৰণ কৰক। কল, নাৰিকল, তামোল, সুমথিবা, নেমু, মাটিকঠাল, অমিতা, মধুৰিআম, আম, লিচু, জালুক আদিৰ প্ৰতিপালন কৰক, মাটিত জীপ ব্যৱহাৰ, কন-বাতবোৰ চাৰু কৰি ব্যৱহাৰ।

১৯৪৫ শক, ৫৭৪ শকৰাব্দ শাওন ৩২ দিন July & Aug., 2023

দেও	সোম	মঙ্গল	বুধ	বৃহ	শুক্র	শনি
SUN	MON	TUE	WED	THU	FRI	SAT
৩০	১	২	৩	৪	৫	৬
৭	৮	৯	১০	১১	১২	১৩
১৬	১৭	১৮	১৯	২০	২১	২২
২৩	২৪	২৫	২৬	২৭	২৮	২৯
৩১	১	২	৩	৪	৫	৬
৭	৮	৯	১০	১১	১২	১৩
১৬	১৭	১৮	১৯	২০	২১	২২
২৩	২৪	২৫	২৬	২৭	২৮	২৯

শাওন-জ্যৈষ্ঠ মাহৰ কৃষিকৰ্মঃ
 শালিধানঃ মধ্যমদিনীয়া ধান অৰ্থাৎ সত্যলজ্ঞ, বসুন্ধৰা, শ্ৰাবণী, নুমলীৰ কঠীয়াহে পাবক, সাৰ-গোবৰ দি মাটিৰ বাবে প্ৰস্তুত কৰক অধিক উপাদানকম চাপৰ আৰু মধ্যমদিনীয়া জাত শাওন মাহৰ ভিতৰত কই শেষ কৰক। মৰাপাটঃ গছত হেই বৰান লগে লগে মৰাপাট চপাওক, গোবৰৰ বাবে প্ৰতি মুঠাত একোভালকৈ বেইনছ বা মেডেলুৰাৰ ঠাই দিয়ক। ডিলঃ জাতঃ টিজি-২৫, এচ.টি-১৬৮৩, পাঞ্জাব তিস-১, সিঁচাৰ সময়ঃ জুলাই-আগষ্ট। চম্বাৰিনঃ জাতঃ গ্ৰেগ, জে.এচ-২, অধ্বৰ, পি.কে-৩২৭, ২৭১, ২৬২, ৩০৮, মতি; সিঁচাৰ সময় জুন। বাদামঃ জাতঃ টিজি-১ এ আৰু জে এল-২৪, আহাৰৰ ভিতৰত সিঁচক। কুহিয়াৰঃ মজাখোৱা পোক, উলি এফি, মিলিবাগ বা খ্ৰিপচু জাতীয় পোক নিয়ন্ত্ৰণৰ ব্যৱস্থা কৰক। বহৰ মাহঃ প্ৰতিপালন আৰু শস্য বন্ধন ব্যৱস্থা কৰক। গোসাধানঃ গজালি পলোৱাৰ ৩৫ দিনৰ পাছত ইউৰীয়াৰ উপদ্রৱিত কৰক, অতিৰিক্ত পানী নিৰ্গমন কৰক, পোক-পতংগ নিয়ন্ত্ৰণ কৰক। কল, নাৰিকল, তামোল, সুমথিবা, নেমু, মাটিকঠাল, অমিতা, মধুৰিআম, আম, লিচু, জালুক আদিৰ প্ৰতিপালন কৰক, মাটিত জীপ ব্যৱহাৰ, কন-বাতবোৰ চাৰু কৰি ব্যৱহাৰ।

১৯৪৫ শক, ৫৭৪ শকৰাব্দ ভাদ ৩১ দিন Aug. & Sept., 2023

দেও	সোম	মঙ্গল	বুধ	বৃহ	শুক্র	শনি
SUN	MON	TUE	WED	THU	FRI	SAT
৩০	১	২	৩	৪	৫	৬
৭	৮	৯	১০	১১	১২	১৩
১৬	১৭	১৮	১৯	২০	২১	২২
২৩	২৪	২৫	২৬	২৭	২৮	২৯
৩১	১	২	৩	৪	৫	৬
৭	৮	৯	১০	১১	১২	১৩
১৬	১৭	১৮	১৯	২০	২১	২২
২৩	২৪	২৫	২৬	২৭	২৮	২৯

ভাদ-আশ্বিন মাহৰ কৃষিকৰ্মঃ
 শালিধানঃ গোবৰ সময়ত সাৰ প্ৰয়োগ নকৰিলে এতিয়াই বিয়াই প্ৰতি ৫ কিঃগ্ৰামকৈ ইউৰীয়াৰ উপদ্রৱিত কৰক। কলসীভিত্ত অঞ্চলত-মহোদয় শালি, শালিগোলা, প্ৰসাদভোগ, গোবিন্দভোগ, (গীতেশ, প্ৰসূৰ ৬০ দিনীয়া) দুৱ কঠীয়া জাম শেইলকৈ কৰ পাই, সুইট, কপিলি আৰু চিচাজৰ কঠীয়া আদিৰ শেষত পৰি ছেপ্তেম্বৰ মাহৰ ১০ তাৰিখে কৰ পাই, একেধাৰে সদস্যৰ সাৰ প্ৰয়োগ কৰক, কীট-পতংগ, বোম্ব-আজাৰ নিৰ্বাধন কৰক, চৰুৰ প্ৰতি সজাগ হওক। শীতকালীন গোসাধানঃ জাতঃ গংগা-১০১, ৫, বিদ্য, বিজয়, প্ৰহাৰ, ডিয়েল আৰু মূৰ্খিচা। আলুঃ জাতঃ পুৰী জোতি, চহৰুণী, গোবৰা, মেঘৰ কেইবাটাও চুপ কলা শোধান কৰা মিলেৰী বীজ ৰোপণ কৰাৰ বাবে ব্যৱহাৰ কৰক। কুহিয়াৰঃ শস্য বন্ধন ব্যৱস্থা লওক, বহৰ মাহৰ গছলীক পৰি নায়েলি সাৰ কৰা অক্ষা ৪-৫ ডাল গছ-এক গোট কৰি ব্যৱহাৰ কৰক, শব্দকালীন সুইটৰ অধিক মাহৰ ভিতৰত কৰ। মণ্ড আৰু মাটি মাহঃ মণ্ড মাহৰ জাত-৫৫ টি ২১-৫, এচ.টি.টি-১৬, এচ.টি.টি-২০, টি-৪৪, কল গাওঁ, কে-৮৫১, এম এল-৫৬, ১০১ আৰু প্ৰহাৰ। মাটি মাহৰ জাত-পট ইউ-১৯, শাওণীয়া মাহ, টি-২২২, কে ইউ-৩০১, সোলাগোষ, মনস, পি ইউ-৩১। সিঁচাৰ সময়ঃ ভাদ মাহ, বীজৰ পৰিমাণঃ এবিধা মাটিৰ বাবে মণ্ডল ২.৫-৩.০ কিঃগ্ৰা। মাটিঃ পানী জমা নোহোৱা মাটি ব্যৱহাৰ কৰি লগে। কল, নাৰিকল, সুমথিবা, নেমু, মাটিকঠাল, অমিতা, জালুক আদিৰ গছৰ ওচৰিত পৰি পানী নিৰ্গমনৰ ব্যৱস্থা কৰক। পূৰ্ণ গছৰ ওচৰিত ২-৩ ফুট ওপৰলৈ গা-গছত চূপৰ আৰু যদি সুবিধা কৰিব পাৰে বৰজে মিশ্ৰণৰ মলমৰ এটা প্ৰলেপ দিয়ক।

১৯৪৫ শক, ৫৭৪ শকৰাব্দ আশ্বিন ৩০ দিন Sept. & Oct., 2023

দেও	সোম	মঙ্গল	বুধ	বৃহ	শুক্র	শনি
SUN	MON	TUE	WED	THU	FRI	SAT
৬	৭	৮	৯	১০	১১	১২
১৯	২০	২১	২২	২৩	২৪	২৫
২২	২৩	২৪	২৫	২৬	২৭	২৮
২৯	৩০	৩১	১	২	৩	৪
৫	৬	৭	৮	৯	১০	১১
১৮	১৯	২০	২১	২২	২৩	২৪
২৭	২৮	২৯	৩০	৩১	১	২

আশ্বিন-পৌষ মাহৰ কৃষিকৰ্মঃ
 শালিধানঃ ভাদ মাহৰ সময়ত সাৰ প্ৰয়োগ নকৰিলে এতিয়াই বিয়াই প্ৰতি ৫ কিঃগ্ৰামকৈ ইউৰীয়াৰ উপদ্রৱিত কৰক। কলসীভিত্ত অঞ্চলত-মহোদয় শালি, শালিগোলা, প্ৰসাদভোগ, গোবিন্দভোগ, (গীতেশ, প্ৰসূৰ ৬০ দিনীয়া) দুৱ কঠীয়া জাম শেইলকৈ কৰ পাই, সুইট, কপিলি আৰু চিচাজৰ কঠীয়া আদিৰ শেষত পৰি ছেপ্তেম্বৰ মাহৰ ১০ তাৰিখে কৰ পাই, একেধাৰে সদস্যৰ সাৰ প্ৰয়োগ কৰক, কীট-পতংগ, বোম্ব-আজাৰ নিৰ্বাধন কৰক, চৰুৰ প্ৰতি সজাগ হওক। শীতকালীন গোসাধানঃ জাতঃ গংগা-১০১, ৫, বিদ্য, বিজয়, প্ৰহাৰ, ডিয়েল আৰু মূৰ্খিচা। আলুঃ জাতঃ পুৰী জোতি, চহৰুণী, গোবৰা, মেঘৰ কেইবাটাও চুপ কলা শোধান কৰা মিলেৰী বীজ ৰোপণ কৰাৰ বাবে ব্যৱহাৰ কৰক। কুহিয়াৰঃ শস্য বন্ধন ব্যৱস্থা লওক, বহৰ মাহৰ গছলীক পৰি নায়েলি সাৰ কৰা অক্ষা ৪-৫ ডাল গছ-এক গোট কৰি ব্যৱহাৰ কৰক, শব্দকালীন সুইটৰ অধিক মাহৰ ভিতৰত কৰ। মণ্ড আৰু মাটি মাহঃ মণ্ড মাহৰ জাত-৫৫ টি ২১-৫, এচ.টি.টি-১৬, এচ.টি.টি-২০, টি-৪৪, কল গাওঁ, কে-৮৫১, এম এল-৫৬, ১০১ আৰু প্ৰহাৰ। মাটি মাহৰ জাত-পট ইউ-১৯, শাওণীয়া মাহ, টি-২২২, কে ইউ-৩০১, সোলাগোষ, মনস, পি ইউ-৩১। সিঁচাৰ সময়ঃ ভাদ মাহ, বীজৰ পৰিমাণঃ এবিধা মাটিৰ বাবে মণ্ডল ২.৫-৩.০ কিঃগ্ৰা। মাটিঃ পানী জমা নোহোৱা মাটি ব্যৱহাৰ কৰি লগে। কল, নাৰিকল, সুমথিবা, নেমু, মাটিকঠাল, অমিতা, জালুক আদিৰ গছৰ ওচৰিত পৰি পানী নিৰ্গমনৰ ব্যৱস্থা কৰক। পূৰ্ণ গছৰ ওচৰিত ২-৩ ফুট ওপৰলৈ গা-গছত চূপৰ আৰু যদি সুবিধা কৰিব পাৰে বৰজে মিশ্ৰণৰ মলমৰ এটা প্ৰলেপ দিয়ক।

১৯৪৫ শক, ৫৭৪ শকৰাব্দ কাতি ৩০ দিন Oct. & Nov., 2023

দেও	সোম	মঙ্গল	বুধ	বৃহ	শুক্র	শনি
SUN	MON	TUE	WED	THU	FRI	SAT
২২	২৩	২৪	২৫	২৬	২৭	২৮
২৯	৩০	৩১	১	২	৩	৪
৫	৬	৭	৮	৯	১০	১১
১৮	১৯	২০	২১	২২	২৩	২৪
২৫	২৬	২৭	২৮	২৯	৩০	৩১
৫	৬	৭	৮	৯	১০	১১
১৮	১৯	২০	২১	২২	২৩	২৪
২৫	২৬	২৭	২৮	২৯	৩০	৩১

কাতি-আষাঢ় মাহৰ কৃষিকৰ্মঃ
 বৰোধানঃ জাতঃ বৰো-১, বৰো-২, দিননাথ, স্বৰ্ণাভ, কনকলাতা, কাৰোণী, জয়মতী, বাংলামী, বীজৰ পৰিমাণঃ ১.৫ কিঃগ্ৰা./বিঘা। বেইনছঃ জাতঃ সোণালিকা, ইউ.পি.-২৬২, ডি.বি.ভি.৮৬৮, আৰু এইচ.ডি.আৰ-৭৭। বীজৰ পৰিমাণঃ ১.৫-২.৫ কিঃগ্ৰা./বিঘা। সাৰৰ পৰিমাণঃ বিয়াই প্ৰতি ১২ কিঃগ্ৰা., ১৭ কিঃগ্ৰা. চূপৰ ফছফেট আৰু ৪ কিঃগ্ৰা. মিউৰেট অৱ পটাছ। শাক-পাচলিঃ আলু, বেতেনা, বিলাহী, ধনীয়া, পালেং, কবি, মূল, ফ্ৰেঞ্চীম আদিৰ বীজ সিঁচাৰ উপযুক্ত সময়। অনুমোদিত বিক্ৰেতাৰ পৰা বীজ সংগ্ৰহ কৰক। কুহিয়াৰঃ শস্য বন্ধন ব্যৱস্থা কৰক। বহৰ মাহঃ শস্য বন্ধন ব্যৱস্থা কৰক। সৰিয়হঃ জাতঃ টি এচ-৩৮, এম-২৭, টি এচ-৩৬, টি এচ-৪৬, কৰা, টিএম-২, টি এম-৪, বাৰিচহীয়া পলসুৱা মাটি, বীজৰ পৰিমাণঃ ১.৫-২ কিঃগ্ৰা./বিঘা। কাতি মাহৰ আৰম্ভণিতে বীজ সিঁচাৰ পৰিলে মোৰা পোকৰ পৰা ৰক্ষা পাব পাৰি। মচুৰ মাহঃ জাতঃ পি এম-৪০৩, অসম মচুৰ-১, অসম মচুৰ-২, এইচ ইউ এল-৫৭, পি এল-৪০৬, ৮১-৪, পানী জমা নোহোৱা পলসুৱা মাটি, বীজৰ পৰিমাণঃ ৪ কিঃগ্ৰা./বিঘা। মটৰ মাহঃ জাতঃ পট-১৪, টি-১৬৩, এইচ ইউ পি-২, কনভিল, বাসো, পানী জমা নোহোৱা বাৰিচহীয়া মাটি, বীজৰ পৰিমাণঃ ৮-৯ কিঃগ্ৰা./বিঘা। বাৰুমাছঃ জাতঃ উপা, এইচ ইউ আৰ-২০০, এইচ ইউ আৰ-৩০১ আৰু অৰুণ। আগতীয়া শালিধান চাপোৱাৰ নিছত একেভাৰ মাটিতে আষাঢ় মাহৰ ভাগসকলৈ সিঁচিব পাৰে, বীজৰ পৰিমাণঃ ২ কিঃগ্ৰা./বিঘা।

১৯৪৫ শক, ৫৭৪ শকৰাব্দ আষাঢ় ৩০ দিন Nov. & Dec., 2023

দেও	সোম	মঙ্গল	বুধ	বৃহ	শুক্র	শনি
SUN	MON	TUE	WED	THU	FRI	SAT
৩০	১	২	৩	৪	৫	৬
৭	৮	৯	১০	১১	১২	১৩
১৬	১৭	১৮	১৯	২০	২১	২২
২৩	২৪	২৫	২৬	২৭	২৮	২৯
৩১	১	২	৩	৪	৫	৬
৭	৮	৯	১০	১১	১২	১৩
১৬	১৭	১৮	১৯	২০	২১	২২
২৩	২৪	২৫	২৬	২৭	২৮	২৯

আষাঢ়-শ্ৰাবণ মাহৰ কৃষিকৰ্মঃ
 বৰোধানঃ জাতঃ বৰো-১, বৰো-২, দিননাথ, স্বৰ্ণাভ, কনকলাতা, কাৰোণী, জয়মতী, বাংলামী, বীজৰ পৰিমাণঃ ১.৫ কিঃগ্ৰা./বিঘা। বেইনছঃ জাতঃ সোণালিকা, ইউ.পি.-২৬২, ডি.বি.ভি.৮৬৮, আৰু এইচ.ডি.আৰ-৭৭। বীজৰ পৰিমাণঃ ১.৫-২.৫ কিঃগ্ৰা./বিঘা। সাৰৰ পৰিমাণঃ বিয়াই প্ৰতি ১২ কিঃগ্ৰা., ১৭ কিঃগ্ৰা. চূপৰ ফছফেট আৰু ৪ কিঃগ্ৰা. মিউৰেট অৱ পটাছ। শাক-পাচলিঃ আলু, বেতেনা, বিলাহী, ধনীয়া, পালেং, কবি, মূল, ফ্ৰেঞ্চীম আদিৰ বীজ সিঁচাৰ উপযুক্ত সময়। অনুমোদিত বিক্ৰেতাৰ পৰা বীজ সংগ্ৰহ কৰক। কুহিয়াৰঃ শস্য বন্ধন ব্যৱস্থা কৰক। বহৰ মাহঃ শস্য বন্ধন ব্যৱস্থা কৰক। সৰিয়হঃ জাতঃ টি এচ-৩৮, এম-২৭, টি এচ-৩৬, টি এচ-৪৬, কৰা, টিএম-২, টি এম-৪, বাৰিচহীয়া পলসুৱা মাটি, বীজৰ পৰিমাণঃ ১.৫-২ কিঃগ্ৰা./বিঘা। কাতি মাহৰ আৰম্ভণিতে বীজ সিঁচাৰ পৰিলে মোৰা পোকৰ পৰা ৰক্ষা পাব পাৰি। মচুৰ মাহঃ জাতঃ পি এম-৪০৩, অসম মচুৰ-১, অসম মচুৰ-২, এইচ ইউ এল-৫৭, পি এল-৪০৬, ৮১-৪, পানী জমা নোহোৱা পলসুৱা মাটি, বীজৰ পৰিমাণঃ ৪ কিঃগ্ৰা./বিঘা। মটৰ মাহঃ জাতঃ পট-১৪, টি-১৬৩, এইচ ইউ পি-২, কনভিল, বাসো, পানী জমা নোহোৱা বাৰিচহীয়া মাটি, বীজৰ পৰিমাণঃ ৮-৯